

An Investigation of "The Lord's Table"

In Five Parts

(appearing originally in issues of *Chadashot*)

by Tim Hegg

©1999 All rights reserved
torahresource.com

Part 1

One of the great advantages of viewing the Christian faith from a Jewish perspective is the door it opens for looking at things from a different angle--for asking questions one would otherwise never ask. For some time I have been asking questions about the Lord's Table, as well as the ritual of baptism performed in the traditional Christian church. The questions I've been asking myself relate to the origin of these two institutions, as well as their biblical foundations. In this and following installments of *Chadashot*, I would like to share with you my quest as it relates to the Lord's Table. I hope to be able to stimulate your thinking and perhaps together we can move further in pursuit of the truth.

Questions about the Lord's Table always arise around Pesach (Passover), and for good reason. The very texts (both in the gospels and in 1 Cor.) which are read by Messianic Jews as we celebrate the Passover season are those which the Christian church reads before the Lord's Table. For Jewish believers, these texts give deep meaning to the yearly festival, but to the Christian church, these texts describe a ceremony which has almost no resemblance to a Pesach Seder. So the first question, and perhaps the most important one, is simply this: how did the Lord's Table get started? Where can we find its origin? But finding the origins of an institution like the Lord's Table is far from easy. The only sources we have are the Apostolic writings of the scripture, and the few works left to us by the early church fathers. Furthermore, in the writings of the church fathers, it is often impossible to discern what is genuinely from their hand, and what has been added by later generations of the church. But a reading of these historical, early church documents leaves me with a grave misgiving. All specific dates aside for the moment, it is absolutely clear that by the 2nd century the church had universally accepted the view that the Lord's Table imparted salvation, that only the bishop had the authority to administer the Table, and that there were great Mysteries

Een onderzoek naar de "Tafel van de Heer"

In vijf delen

(eerder verschenen in *Chadashot*)

door Tim Hegg

© 1999 Alle rechten voorbehouden
torahresource.com

Deel 1

Een van de grote voordelen van het bekijken van het christelijk geloof vanuit een Joods perspectief is de deur die dit opent voor het kijken naar de dingen vanuit een andere hoek - om vragen te stellen die men anders nooit zou vragen. Sinds enige tijd heb ik me vragen gesteld over de tafel des Heren, alsook over het ritueel van de doop in de traditionele christelijke kerk. De vragen die ik mijzelf heb afgevraagd hebben betrekking op de oorsprong van deze twee instellingen, evenals op hun Bijbelse fundering. In deze en de volgende afleveringen van *Chadashot*, zou ik graag met jullie mijn zoektocht delen m.b.t. de tafel des Heren. Ik hoop in staat te zijn om uw denken te stimuleren en misschien kunnen we samen verder gaan met naar de waarheid te streven.

Vragen over de tafel des Heren ontstaan altijd rond Pesach (Pascha), en met goede redenen. De eigenlijke teksten (zowel in de evangeliën als in 1 Cor.), die door Messiasbelijdende Joden worden gelezen als we de Paschatijd vieren, zijn die welke de christelijke kerk bij de tafel des Heren leest. Voor joodse gelovigen hebben deze teksten een diepe betekenis bij het jaarlijks feest, maar bij de christelijke kerk beschrijven deze teksten een ceremonie die vrijwel geen gelijkenis met een Pesach Seder heeft. Dus is de eerste, en misschien wel de belangrijkste vraag, eenvoudig dit: hoe is men met de tafel des Heren begonnen? Waar vinden we daar de oorsprong van? Maar de oorsprong vinden van een instelling als de tafel des Heren is verre van eenvoudig. De enige bronnen die we hebben zijn de Apostolische geschriften van de Schrift, en de weinige werken aan ons nagelaten door de vroege kerkvaders. Bovendien is het in de geschriften van de kerkvaders vaak onmogelijk om te onderscheiden wat echt van hun hand is, en wat er door latere generaties van de kerk is aan toegevoegd. Maar een lezing van deze historische, oude kerkdocumenten laat mij achter met een ernstig wantrouwen. Los van alle specifieke gegevens, is het voor het moment absoluut duidelijk dat de kerk tijdens de 2e eeuw universeel het standpunt had aanvaard dat de tafel des Heren redding schonk, zodat alleen de bisschop de bevoegdheid had om de Tafel te

attached to the Table which were fit only for fully accepted members of the church, not for those newly joined to the religious community.

What is more, it becomes clear when reading the church fathers that there was every attempt to fashion the Table as something distinct from Jewish rituals. This fits with the increasing emphasis upon the superiority of Christianity over Judaism, and makes one suspicious about why the Table was initiated in the first place, and how it gained such a central place in the worship of the early, Gentile church.

For someone who already has questions about the Lord's Table, to discover that very early in the history of the ordinance the leaders of the church had invested it with such heresy causes new questions to arise. Could something initiated by Messiah, carried on by the apostles, be so entirely changed so quickly? These and other questions are what have prompted me to engage in this study.

My procedure is simple: I want first to investigate what the church fathers of the first four centuries of the common era had to say about the Lord's Table, and then turn my attention to the primary portions of Scripture which the Christian church has used to support her view of the ritual. One word about the perspective I have as I begin this study: I do not want to presuppose anything (though I readily admit my inability to be fully objective). That is to say, I do not want to begin with the premise that Yeshua initiated what we now know as the Lord's Table, nor do I want to rule out such a thing. I want to look at the history of the ordinance in the early years of church history, and exegete the texts of scripture associated with the Lord's Table, and then make conclusions. So, the fact that I am unwilling at the beginning to say that Yeshua and His apostles initiated the Lord's Table is not to deny that they did. It is only to say that I want to wait for clear evidence to support my final conclusions.

Finally, as I read the church fathers in search of what they taught on the matter, I will be collating their comments and will have these available in a separate handout for those who are interested. In this article and the parts that will follow in subsequent issues of *Chadashot*, I will only be giving a few examples. But I want to read the primary sources (in their English translations) for myself and not rely upon the word of others. Giving you the references and/or the excerpts will allow you to do the same thing.

bedienen, en dat er grote mysteriën aan de Tafel waren verbonden die enkel voor erkende leden van de kerk waren, niet voor wie pas bij de religieuze gemeenschap was gekomen.

Wat meer is; bij het lezen van de kerkvaders wordt duidelijk dat er alles aan werd gedaan om de Tafel in te richten als iets dat van Joodse rituelen verschilt. Dit sluit aan bij de toenemende nadruk op de superioriteit van het christendom over het jodendom, en wekt in de eerste plaats achterdocht op over de reden waarom de Tafel werd ingesteld, en hoe die zo'n een centrale plaats in de verering van de vroege, niet-joodse kerk kreeg.

Voor iemand die al vragen heeft over de tafel des Heren doet, bij het ontdekken dat de leiders van de kerk heel vroeg in de geschiedenis van de ritus die met een dergelijke ketterij hadden bekleed, nieuwe vragen rijzen bij. Kon zoiets door Messias zijn op gang gebracht, overgedragen door de apostelen, zo snel zo totaal veranderen? Deze en andere vragen hebben mij aangespoord om deze studie aan te vatten. Mijn procedure is eenvoudig: Ik wil eerst onderzoeken wat de kerkvaders van de eerste vier eeuwen van onze jaartelling over de tafel des Heren te zeggen hadden, en dan mijn aandacht richten op de voornaamste gedeelten van de Schrift, die de christelijke kerk heeft gebruikt ter ondersteuning van haar visie op het ritueel. Nog één woord over het perspectief dat ik heb bij het begin van deze studie: Ik wil niet niets veronderstellen (hoewel ik graag mijn onvermogen toegeef om volledig objectief te zijn). D.w.z., ik wil niet beginnen met de vooronderstelling dat Yeshua de aanzet gaf tot wat we nu kennen als de tafel des Heren, noch wil ik zoiets uitsluiten. Ik wil kijken naar de geschiedenis van de ritus in de jonge jaren van de kerkgeschiedenis, en de teksten van de Schrift in verband met de tafel des Heren onderzoeken, en vervolgens conclusies trekken. Dus, het feit dat ik aan het begin niet bereid ben te zeggen dat Yeshua en Zijn apostelen de tafel des Heren instelden, is niet ontkennen dat zij deden. Het is alleen om te zeggen dat ik op een duidelijk bewijs wil wachten om mijn uiteindelijke conclusies te onderbouwen. Tot slot, als ik de kerkvaders lees, op zoek naar wat ze over de zaak leerden, zal ik hun opmerkingen verifiëren en ze beschikbaar houden in een aparte uitgave voor degenen die geïnteresseerd zijn. In dit artikel en de delen die in de volgende uitgaven van *Chadashot* zullen volgen, zal ik alleen een paar voorbeelden geven. Maar ik wil de oorspronkelijke bronnen (in hun Engels vertalingen) voor mezelf lezen en niet steunen op het woord van anderen. U de referenties en/of de uittreksels geven, zal u toelaten hetzelfde te doen.

Church History and the Lord's Table

The first four centuries of the common era produced a church which had entirely divorced herself from her Jewish roots. As such, the Lord's Table had become a ritual invested with meaning impossible to derive from the Pesach seder from which it supposedly arose. So central was the Lord's Table (or Eucharist, as it was usually called by the fathers) to the 2nd-4th century church that the rules and theology which surrounded it essentially molded the church in her entirety. For example, the Incarnation was viewed from the vantage point of the abiding presence of Yeshua at the Table. The means by which God grants salvation to sinners was understood as requiring the Table. And, the Table defined the roles and status of church leadership. Since the bread and wine, through the invocation of thanksgiving, actually became the body and blood of Messiah, and since He had overcome death for all time, anyone eating the Eucharist was assured resurrection and eternal life. How could the body and blood of Messiah, which, by eating, became one with the body of the worshiper, ever undergo eternal damnation? With such emphasis upon the salvific aspects of the Table, it became necessary to guard who administered the Table, and to whom it was offered. Strict rules were laid down regarding the absolute need of a duly ordained Bishop to be present at the offering of the Table. Who could actually eat the bread and drink the wine was also closely regulated. From this stage, the ability of the church leader to impart eternal life was only a step away, and full sacerdotalism was inevitable. The Table was viewed as the altar, the bishop as high priest, and thus, the Roman Mass was established.

In general, the Lord's Table as it is portrayed in the writings of the 2nd-4th century church fathers may be summed up under the following headings:

The Lord's Table was viewed as a sacrifice requiring a Priest (Bishop) to preside.

Justin Martyr (2nd century), in his teaching against the Jews (Dialogue with Trypho the Jew), states that the sacrifices of the Jews are replaced with a much superior sacrifice, namely, the Eucharist. He interprets Mal 1:11 as prophesying that the Gentiles would offer sacrifices and writes:

Kerkgeschiedenis en de Tafel des Heren

De eerste vier eeuwen van de gewone jaartelling brachten een kerk voort die zich volledig van haar joodse wortels had gescheiden. Als zodanig, was de Tafel des Heren uitgegroeid tot een ritueel in een betekenis gehuld die onmogelijk aan de Pesach Seder, waaruit het zou ontstaan zijn, kan afgeleid zijn. De tafel des Heren (of Eucharistie, zoals het meestal door de vaders genoemd werd) stond bij de 2de-4de eeuwse kerk zo centraal dat de regels en theologie er omheen, de kerk in haar geheel vorm gaven. Zo werd de Menswording gezien vanuit het gezichtspunt van de blijvende aanwezigheid van Yeshua aan de tafel. Bij het middel waarmee God verlossing aan zondaren schenkt, werd de Tafel als daarvoor nodig opgevat. En de Tafel omschreef de rol en status van het kerkleiderschap. Aangezien het brood en de wijn, door het invoeren van dankzegging, eigenlijk het lichaam en bloed van de Messias werd, en omdat Hij de dood voor altijd had overwonnen, werd iedereen bij het eten van de eucharistie van verrijzenis en eeuwig leven verzekerd. Hoe kon het lichaam en bloed van de Messias, die door te eten één met het lichaam van de aanbieder werden, ooit eeuwige verdoemenis ondergaan? Met zo'n nadruk op de verlossende aspecten van de Tafel, werd het noodzakelijk om wie de tafel bediende en aan wie het werd aangeboden te bewaken. Strengere regels werden vastgesteld met betrekking tot de absolute noodzaak dat een naar behoren gewijde bisschop aanwezig zou zijn bij de offergave van de Tafel. Wie eigenlijk het brood zou mogen eten en de wijn drinken was ook streng geregeld. Vanaf deze fase, was het vermogen van de kerkleider om het eeuwige leven te geven, slechts een stap verwijderd, en het volle priesterschap onvermijdelijk. De Tafel werd gezien als het altaar, de bisschop als hogepriester, en zo werd de Romeinse Mis ingesteld.

In het algemeen kan de Tafel des Heren, zoals die in de geschriften van de 2e-4e eeuwse kerkvaders is afgebeeld, met de volgende titels worden samengevat:

De tafel des Heren werd gezien als een offer waarbij een priester (bisschop) moest voorgaan.

Justinus de Martelaar (2de eeuw), in zijn leer tegen de Joden (Dialog met Trypho de Jood), stelt dat de offers van de Joden door een veel beter offer vervangen zijn, namelijk de eucharistie. Hij interpreteert Mal 1:11 als profeterend dat de heidenen zou offers zouden aanbieden en schrijft:

[So] He then speaks of those Gentiles, namely us, who in every place offer sacrifices to Him, i.e., the bread of the Eucharist, and also the cup of the Eucharist, affirming both that we glorify His name, and that you profane [it]. [Anti-Nicene Fathers (hereafter ANF), Vol. 1, p. 424-5]

Ireneus teaches that the Table is a sacrifice (oblation):

Those who have become acquainted with the secondary (i.e., under Christ) constitutions of the apostles, are aware that the Lord instituted a new oblation in the new covenant, according to [the declaration of] Malachi the prophet. . . . For we make an oblation to God of the bread and the cup of blessing, giving Him thanks in that He has commanded the earth to bring forth these fruits for our nourishment. And then, when we have perfected the oblation, we invoke the Holy Spirit, that He may exhibit this sacrifice, both the bread the body of Christ, and the cup the blood of Christ, in order that the receivers of these antitypes may obtain remission of sins and life eternal. [ANF, Vol. 1, p. 1190]

Ignatius, a 2nd century church leader, teaches the same:

Take ye heed, then, to have but one Eucharist. For there is one flesh of our Lord Jesus Christ, and one cup to [show forth] the unity of His blood; one altar; as there is one bishop, along with the presbytery and deacons, my fellow-servants: that so, whatsoever ye do, ye may do it according to [the will of] God. [ANF, Vol. 1, p. 164]

Even a very early document (end of the 1st century), such as the Epistle of Clement to the Romans, suggests that the Bishops and Deacons function in parallel with the Priests and Levites of the "Old Testament," a clear allusion to their function of serving the Lord's Table. In like manner, the Didache (14:1-3) makes direct reference to the Eucharist as a sacrifice, making the whole notion very early. The Didache was a document written for the instruction of new converts to Christianity, and is dated by most scholars around 90-120 CE (though some would date it earlier).

[Zo] spreekt hij van die heidenen, namelijk ons, die in elke plaats offers aan Hem aanbieden, d.w.z., het brood van de Eucharistie, en ook de beker van de Eucharistie, die beide verzekeren dat wij Zijn naam verheerlijken, en dat u profane [dat] ontheiligt. [Anti-Nicene Fathers (hierna ANF), Vol. 1, blz. 424-5]

Ireneus leert dat de Tafel een offer (offerande) is:

Degenen die de ondergeschikte (d.w.z. onder Christus) instellingen van de apostelen hebben leren kennen, zijn zich ervan bewust dat de Heer in het nieuwe verbond een nieuwe offerande instelde, volgens [de verklaring van] de profeet Maleachi. . . . Want wij maken van het brood en de beker van zegen een offerande aan God, Hem dankende omdat Hij de aarde heeft bevolen deze vruchten voor onze voeding voort te brengen. En toen we de offergave hebben geperfectioneerd, roepen wij de Heilige Geest aan, opdat Hij dit offer voorlegt, zowel het brood het lichaam van Christus, en de beker het bloed van Christus, opdat de ontvangers van deze tegenbeelden kwijtschelding van zonden en het eeuwige leven mogen verkrijgen. [ANF, Vol. 1, blz. 1190]

Ignatius, een 2e-eeuwse kerkleider, leert hetzelfde:

Let er dan op, om maar één eucharistie te hebben. Want er is één vlees van onze Heer Jezus Christus, en een beker om de eenheid van Zijn bloed [te verkondigen]; één altaar, zoals er één bisschop is, samen met de priesters en diakenen, mijn medediens: dat zo, wat gij ook doet, gij het volgens [de wil van] God zult doen. [ANF, Vol. 1, blz. 164]

Zelfs een zeer vroeg document (einde 1ste eeuw), zoals de brief van Clemens aan de Romeinen, suggereert dat de bisschoppen en diakenen parallel met de priesters en de Levieten van het "Oude Testament" functioneren, een duidelijke toespeeling op hun bedienen van de Tafel des Heren. Gelijkaardig maakt de Didache (14:1-3) een rechtstreekse verwijzing naar de eucharistie als offer, wat het hele idee heel vroeg dateert. De Didache was een document, ter onderrichting van nieuwe bekeerlingen tot het christendom, en wordt door de meeste geleerden rond 90-120 gedateerd (sommigen schatten het nog vroeger).

The Lord's Table conveys to those who partook of it the remission of sins and assurance of the resurrection

Ireneaus (2nd-3rd Century):

And then, when we have perfected the oblation, we invoke the Holy Spirit, that He may exhibit this sacrifice, both the bread the body of Christ, and the cup the blood of Christ, in order that the receivers of these antitypes may obtain remission of sins and life eternal.

The Apostolic Constitutions 2nd-3rd Century: (speaking of the Bishops who the people are to reverence):

who have fed you with the word as with milk, who have nourished you with doctrine, who have confirmed you by their admonitions, who have imparted to you the saving body and precious blood of Christ, who have loosed you from your sins, who have made you partakers of the holy and sacred eucharist, who have admitted you to be partakers and fellow-heirs of the promise of God! [from Bk 8, Sec. 4, p. 844 [ANF, Vol. 7]]

The Vision of Paul (apocryphal work), 2nd-3rd Century:

Therefore the great Paul straightway taking her hand, went into the house of Philotheus, and baptised her in the name of the Father and of the Son and the Holy Ghost. Then taking bread also he gave her the eucharist saying, Let this be to thee for a remission of sins and for a renewing of thy soul.

Transformation of the Bread & Wine into the Actual Flesh and Blood of Yeshua

The Roman Catholic doctrine of transubstantiation, or the belief that the bread and juice of the Lord's Table actually become the flesh and blood of Yeshua, is well established in our time. But the seeds of this doctrine are found in the early church fathers, as the following excerpts will show:

340-397 St. Ambrose
Speaking of those who refuse to accept the doctrine of transubstantiation he writes:

De tafel des Heren brengt bij degenen die eraan deelnamen de kwijtschelding van zonden en verzekering van de opstanding

Ireneaus (2e-3e eeuw):

En dan, als we de offergave hebben voltooid, roepen wij de Heilige Geest aan, opdat Hij dit offer zou tonen, zowel het brood het lichaam van Christus, en de beker het bloed van Christus, opdat de ontvangers van deze tegenbeelden kwijtschelding van zonden en het eeuwige leven zouden verkrijgen.

De Apostolische Beginsels 2de-3de eeuw: (uitspraak van de bisschoppen over welke mensen geëerd moeten worden):

die u gevoed hebben met het woord zoals met melk, die u hebben gevoed met de leer, die u hebben bevestigd door hun vermaningen, die u het reddend lichaam en kostbaar bloed van Christus hebben bijgebracht, die u van uw zonden hebben verlost, die u deelgenoot van het heilige eucharistie hebben gemaakt, die u hebben toegelaten om deelgenoten te zijn en mede-erfgenamen van de belofte van God! [Van Bk 8, Sec. 4, p. 844 [ANF, Vol. 7]]

Het Visioen van Paulus (apocrief werk), 2e-3e eeuw:

Daarom nam de grote Paulus terstond haar hand, ging naar het huis van Philotheus, en doopte haar in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Vervolgens brood nemend gaf hij haar ook de eucharistie, zeggend: Laat dit aan u ter vergeving van zonden zijn en ter vernieuwing van uw ziel.

Transformatie van Brood & Wijn in het feitelijke Vlees en Bloed van Yeshua

De Rooms-katholieke leer van de transsubstantiatie, of de overtuiging dat het brood en sap van de Tafel des Heren eigenlijk het vlees en bloed van Yeshua worden, is in onze tijd goed ingeburgerd. Maar de zaden van deze leer zijn bij de vroege kerkvaders te vinden, zoals de volgende fragmenten laten zien:

340-397 St. Ambrosius
Over degenen die weigeren om de leer van de transsubstantiatie te accepteren, schrijft hij:

In what density of ignorance, in what utter sloth must they hitherto have lain, not to have learnt from hearing, nor understood from reading, that which in God's Church is so constantly in men's mouths, that even the tongues of infants do not keep silence upon the truth of Christ's Body and Blood at the rite of Holy Communion? For in that mystic distribution of spiritual nourishment, that which is given and taken is of such a kind that receiving the virtue of the celestial food we pass into the flesh of Him, Who became our flesh. [Series 2, Vol. 12, p. 141]

(318-386) Cyril, Bishop of Jerusalem
Writing about the use of oil to impart spiritual benefit to a person, Cyril makes an analogy to the Lord's Table:

But beware of supposing this to be plain ointment. For as the Bread of the Eucharist, after the invocation of the Holy Ghost, is mere bread no longer, but the Body of Christ, so also this holy ointment is no more simple ointment, nor (so to say) common, after invocation, but it is Christ's gift of grace, and, by the advent of the Holy Ghost, is made fit to impart His Divine Nature. Which ointment is symbolically applied to thy forehead and thy other senses; and while thy body is anointed with the visible ointment, thy soul is sanctified by the Holy and life-giving Spirit. [Series 2, Vol. 7, p. 354]

Cyril's teaching, based upon the teaching of even earlier fathers, made this logical assertion: if, when taking the bread and juice, a person actually imbibed the very flesh and blood of Yeshua, and if His flesh and blood is indestructible, then the person who takes "the Eucharist" is assured resurrection unto eternal life. How could someone who, in his own flesh carried the body and blood of Christ, perish eternally in hell? Note the following:

We beseech the merciful God to send forth His Holy Spirit upon the gifts lying before Him, that He may make the bread the body of Christ, and the wine the blood of Christ, for certainly whatsoever the Holy Ghost has touched, is sanctified and changed (ηγιασται και μεταβεβληται). [Series 2, vol. 7, p. 69]

In welke dichtheid van onwetendheid, in welke volslagen luiheid moeten ze tot nu toe hebben gelegen, niet te hebben geleerd uit het horen, noch begrepen van het lezen, dat wat in Gods Kerk is zo voortdurend in de monden van mensen is, dat zelfs de tongen van de kinderen niet zwijgen over de waarheid van Christus' Lichaam en Bloed bij de rite van de Heilige Communie? Want in die mystieke verspreiding van geestelijk voedsel, die welke gegeven en genomen wordt, is van dien aard dat in het ontvangen van de deugd van het hemelse voedsel we overgaan in het vlees van Hem, Die ons vlees werd. [Series 2, Vol. 12, blz. 141]

(318-386) Cyril, bisschop van Jeruzalem
Schrijvend over het gebruik van olie om spirituele bijstand aan iemand te geven, maakte Cyril een analogie met de Tafel des Heren:

Maar pas op te veronderstellen dat dit gewoon zalf is. Want zoals het Brood van de Eucharistie, na de aanroeping van de Heilige Geest niet meer louter brood is, maar het Lichaam van Christus, zo is ook deze heilige zalf na aanroeping niet meer gewone zalf, noch (om zo te zeggen) voor elkeen, maar Christus' gave van genade, en door de komst van de Heilige Geest, geschikt gemaakt om Zijn Goddelijke Natuur te geven. Welke zalf symbolisch wordt aangebracht op uw voorhoofd en uw andere zintuigen, en terwijl uw lichaam met de zichtbare zalf wordt gezalfd, wordt uw ziel geheiligd door de Heilige en levengevende Geest. [Series 2, Vol. 7, blz. 354]

Cyril's leer, gebaseerd op de leer van nog vroegere vaders, nam deze logische stelling aan: als bij het nemen van het brood en sap, een persoon daadwerkelijk het vlees en bloed van Yeshua in zich opneemt, en als Zijn vlees en bloed onverwoestbaar is, dan is aan de persoon die aan "de eucharistie" deelneemt de opstanding tot het eeuwige leven verzekerd. Hoe kan iemand die in zijn eigen vlees het lichaam en bloed van Christus droeg, voor eeuwig in de hel vergaan? Let op het volgende:

Wij bidden de barmhartige God om Zijn Heilige Geest te zenden op de gaven die voor Hem liggen, opdat Hij het brood tot lichaam van Christus, en de wijn tot bloed van Christus zou maken want wat de Heilige Geest heeft aangeraakt, wordt voorzeker geheiligd en veranderd (ηγιασται και μεταβεβληται). [Series 2, vol. 7, blz. 69]

(331-395) Gregory, Bishop of Nyssa
In his famous catechism, Gregory writes
concerning the Eucharist:

The Eucharist unites the body, as
Baptism the soul, to God. Our bodies,
having received poison, need an
Antidote; and only by eating and
drinking can it enter. One Body, the
receptacle of Deity, is this Antidote,
thus received. But how can it enter
whole into each one of the Faithful?
This needs an illustration. Water gives
its own body to a skin-bottle. So
nourishment (bread and wine) by
becoming flesh and blood gives bulk to
the human frame: the nourishment is
the body. Just as in the case of other
men, our Savior's nourishment (bread
and wine) was His Body; but these,
nourishment and Body, were in Him
changed into the Body of God by the
Word indwelling. So now repeatedly
the bread and wine, sanctified by the
Word (the sacred Benediction), is at
the same time changed into the Body
of that Word; and this Flesh is
disseminated amongst all the Faithful.
[Series 2, Vol. 5, p. 915]

(296-373) Athanasius

And we are deified not by partaking of
the body of some man, but by
receiving the Body of the Word
Himself. [Letter 61, in Second series,
vol. 4, p. 1375]

A charge was laid against a certain Macarius
that he willfully broke the cup that was used
for the Lord's Table. Athanasius defends him
in one of his writings. Within this defense
Athanasius gives a description of such a cup:

This is the only description that can be
given of this kind of cup; there is none
other; this you legally give to the
people to drink; this you have received
according to the canon of the Church ;
this belongs only to those who preside
over the Catholic Church. For to you
only it appertains to administer the
Blood of Christ, and to none besides.
[Second series, vol. 4, p. 419]

(393-458) Theodoret
In describing heretics against which he wrote,
Theodoret says:

(331-395) Gregory, bisschop van Nyssa
In zijn befaamde catechismus, schrijft Gregory
over de eucharistie:

De eucharistie verbindt het lichaam, zoals
het doopsel de ziel, aan God. Onze licha-
men, gif ontvangen hebbend, hebben een
tegengif nodig, en dat kan alleen door
eten en drinken binnendringen. Eén
Lichaam, de houder van de Godheid,
aldus ontvangen is dit Tegengif. Maar hoe
kan het helemaal in elk van de gelovigen
komen? Dit vereist een illustratie. Water
geeft haar eigen lichaam aan een flessen-
huid. Zo geven voedsel (brood en wijn)
door vlees en bloed te worden massa aan
de menselijke bouw: de voeding is het
lichaam. Net als in het geval van andere
mensen, was de voeding (brood en wijn)
van onze Heiland zijn lichaam; maar
deze, voeding en lichaam, werden in Hem
veranderd in het Lichaam van God door
het inwonend Woord. Dus nu wordt her-
haaldelijk het brood en de wijn, geheiligd
door het Woord (de heilige Zegening), op
hetzelfde tijdstip veranderd in het
Lichaam van dat Woord, en dit Vlees
wordt onder alle gelovigen verspreid.
[Series 2, Vol. 5, p. 915]

(296-373) Athanasius

En we zijn vergoddelijkt niet door
deelname aan het lichaam van een
mens, maar door het ontvangen van het
Lichaam van het Woord Zelf. [Brief 61,
in de tweede serie, vol. 4, p. 1375]

Een boete werd opgelegd aan een zekere Macarius
omdat hij opzettelijk de beker brak die voor de
Tafel des Heren gebruikt werd. Athanasius verde-
digt hem in één van zijn geschriften. In dit verweer
geeft Athanasius een beschrijving van zo'n beker:

Dit is de enige beschrijving die kan
gegeven worden van dit soort beker; er
is geen andere; deze geeft u gewettigd
aan het volk om te drinken; deze hebt u
volgens de canon van de Kerk gekregen;
deze komt alleen toe aan degenen die de
leiding hebben over de katholieke kerk.
Enkel u komt het toe het bloed van
Christus te bedienen, en daarbuiten aan
niemand. [Tweede serie, vol. 4, p. 419]

(393-458) Theodoret
Bij de beschrijving van ketters waartegen hij
schreef, zegt Theodoretus:

They do not admit Eucharists and oblations, because they do not confess the Eucharist to be flesh of our Savior Jesus Christ which suffered for our sins and which of His goodness the Father raised. [Second series, Vol 3, p. 486]

Augustine

Augustine speaks of the "communion of the blood and body of Christ" [Series 1, vol. 1, p. 579], a phrase that might in our ears have no special meaning, but in his time was quite significant, for the simple reason that the term "communion" was taken quite literally, i.e., that the actual blood and body of the Messiah comes to be one with the worshiper so that the worshiper is assured eternal life.

Apocalyptic Work: The Vision of Paul

In an anonymous, apocalyptic work entitled the Vision of Paul, written most likely around 388 CE, heretics are described by the following:

And the angel answered and said unto me: If any man shall have been put into this well of the abyss and it shall have been sealed over him, no remembrance of him shall ever be made in the sight of the Father and His Son and the holy angels. And I said: Who are these, Sir, who are put into this well? And he said to me: They are whoever shall not confess that Christ has come in the flesh and that the Virgin Mary brought him forth, and whoever says that the bread and cup of the Eucharist of blessing are not this body and blood of Christ. [ANF, vol. 10, p. 243]

Acts of the Holy Apostle Thomas (Apocryphal, 4th century)

After casting a demon out of a woman, Thomas administers the Eucharist:

And the apostle standing by it, said: Jesus Christ, Son of God, who hast deemed us worthy to communicate of the Eucharist of Thy sacred body and honorable blood, behold, we are emboldened by the thanksgiving and invocation of Thy sacred name. . . And having thus said, he made the sign of the cross upon the bread, and broke it, and began to distribute it. And first he gave it to the woman, saying: This shall be to thee for remission of sins,

Ze erkennen eucharistievieringen en offers niet, omdat zij de Eucharistie niet belijden als het vlees van onze Heiland, Jezus Christus, die voor onze zonden leed en die de Vader uit Zijn goedheid verhoogde. [Tweede serie, Vol 3, blz. 486]

Augustinus

Augustinus spreekt over de "gemeenschap met het bloed en lichaam van Christus" [Series 1, vol. 1, blz. 579], een uitdrukking die in onze oren misschien geen speciale betekenis heeft, maar in zijn tijd heel belangrijk was om de eenvoudige reden dat de term "gemeenschap" heel letterlijk werd genomen, d.w.z. dat de werkelijke bloed en lichaam van de Messias één wordt met de aanbieder, zodat de aanbieder van eeuwig leven verzekerd wordt.

Apocalyptische werk: Het visioen van Paulus
In een anoniem, apocalyptisch, werk met de titel het Visioen van Paulus, waarschijnlijk rond 388 CE geschreven, worden ketteren als volgt beschreven:

En de engel antwoordde en zei tot mij: Als iemand in deze put van de afgrond werd geworpen en die werd over hem afgesloten, zal hij nooit meer herinnerd worden voor het aangezicht van de Vader en Zijn Zoon en de heilige engelen. En ik zei: Wie zijn deze, Heer, die in deze put zijn gedaan? En hij zeide tot mij: Zij zijn degene die niet belijden dat Christus in het vlees is gekomen en dat de Maagd Maria hem voortbracht, en die zeggen dat het brood en de beker van de Eucharistie van zegening niet dit lichaam en bloed van Christus zijn. [ANF, vol. 10, blz. 243]

Handelingen van de Heilige Apostel Thomas (apocrief, 4de eeuw)

Na het drijven een demon uit een vrouw, bediende Thomas de Eucharistie:

En de apostel erbij staande, zei: Jezus Christus, Zoon van God, die ons waardig hebt geacht om tot gemeenschap aan de eucharistie van Uw heilig lichaam en eervolle bloed, ziet, wij zijn aangemoedigd door de dankzegging en aanroeping van Uw heilige naam. . . En zo gesproken hebbend, maakte hij het teken van het kruis op het brood en brak het en begon het uit te delen. En hij gaf het eerst aan de vrouw, zeggende: Dit zal voor u zijn om ter vergeving van zonden,

and the ransom of everlasting transgressions. And after her, he gave also to all the others who had received the seal.

Ireneaus

Speaking on the incarnation of Messiah, and the phrase in Eph 5:30 (Textus Receptus) that "we are members of His body, of His flesh and of His bones," he writes:

And as we are His members, we are also nourished by means of the creation (and He Himself grants the creation to us, for He causes His sun to rise, and sends rain when He wills). He has acknowledged the cup (which is a part of the creation) as His own blood, from which He bedews our blood; and the bread (also a part of the creation) He has established as His own body, from which He gives increase to our bodies. . . . He does not speak these words of some spiritual and invisible man, for a spirit has not bones nor flesh; but [he refers to] that dispensation [by which the Lord became] an actual man, consisting of flesh, and nerves, and bones, ó that [flesh] which is nourished by the cup which is His blood, and receives increase from the bread which is His body. And just as a cutting from the vine planted in the ground fructifies in its season, or as a corn of wheat falling into the earth and becoming decomposed, rises with manifold increase by the Spirit of God, who contains all things, and then, through the wisdom of God, serves for the use of men, and having received the Word of God, becomes the Eucharist, which is the body and blood of Christ; so also our bodies, being nourished by it, and deposited in the earth, and suffering decomposition there, shall rise at their appointed time, the Word of God granting them resurrection to the glory of God, [ANF, vol. 1, p. 1089-90]

5. Then, again, how can they say that the flesh, which is nourished with the body of the Lord and with His blood, goes to corruption, and does not partake of life? Let them, therefore, either alter their opinion, or cease from offering the things just mentioned. But our opinion is in accordance with the Eucharist, and the Eucharist in turn establishes our opinion. For we offer

en het losgeld voor eeuwige overtredingen. En na haar, gaf hij ook aan alle anderen die het zegel hadden ontvangen.

Ireneaus

Sprekend over de incarnatie van Messias, en de zin in Ef. 5:30 (Textus Receptus) dat "wij leden zijn van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn gebeente", schrijft hij:

En als wij Zijn leden zijn, worden wij ook gevoed via de schepping (en Hijzelf geeft de schepping aan ons, want Hij laat zijn zon opkomen, en laat het regenen wanneer Hij wil). Hij heeft de beker (die een deel van de schepping is) erkend als Zijn eigen bloed, van waaruit hij ons bloed bedauwt; en het brood (ook een deel van de schepping) heeft Hij als Zijn eigen lichaam bestempeld, waarvan Hij versterking geeft aan ons lichaam. . . . Hij spreekt deze woorden niet betreffend een geestelijk en onzichtbare man, want een geest heeft geen botten noch vlees, maar [hij verwijst naar] die beschikking [waardoor de Heer] een echte man, bestaande uit vlees en zenuwen en botten [werd], ó dat [vlees], wat wordt gevoed door de beker, dat Zijn bloed is, en versterking ontvangt van het brood dat Zijn lichaam is. En net zoals een stek van de wijnstok in de grond geplant op zijn tijd vrucht draagt, of zoals een graankorrel die in de aarde valt en wordt afgebroken, met veelvuldige opbrengst uitgroeit door de Geest van God, die alle dingen bevat, en vervolgens, door de wijsheid van God, voor het gebruik van mens dient, en het Woord van God ontvangen hebbend, wordt het Eucharistie, die het lichaam en bloed van Christus is; zo zullen ook onze lichamen, erdoor gevoed, en in de aarde gelegd, en daar afbraak ondergaand, op hun tijd opstaan, verleent het Woord van God hen opstanding tot glorie van God, [ANF, vol. 1, blz. 1089-90]

5. Dan, nogmaals, hoe kan men zeggen dat het vlees, dat met het lichaam van de Heer en met Zijn bloed wordt gevoed, vergaat en niet aan het leven deelneemt? Laat hen daarom, ofwel hun mening herzien, of niet langer de zojuist genoemde dingen aanbieden. Maar naar onze mening is in overeenstemming met de Eucharistie, en de Eucharistie staaft op zijn beurt onze mening. Want wij bieden

to Him His own, announcing consistently the fellowship and union of the flesh and Spirit. For as the bread, which is produced from the earth, when it receives the invocation of God, is no longer common bread, but the Eucharist, consisting of two realities, earthly and heavenly; so also our bodies, when they receive the Eucharist, are no longer corruptible, having the hope of the resurrection to eternity. [ANF, Vol. 1, p. 1003]

And this food is called among us *Ευχαριστια* [the Eucharist], of which no one is allowed to partake but the man who believes that the things which we teach are true, and who has been washed with the washing that is for the remission of sins, and unto regeneration, and who is so living as Christ has enjoined. For not as common bread and common drink do we receive these; but in like manner as Jesus Christ our Savior, having been made flesh by the Word of God, had both flesh and blood for our salvation, so likewise have we been taught that the food which is blessed by the prayer of His word, and from which our blood and flesh by transmutation are nourished, is the flesh and blood of that Jesus who was made flesh. [ANF, Vol. 1, p. 354 (ch. 66, Dialogue with Trypho)]

Ignatius
(Epistle to the Smyreans) [2nd Century]
In identifying heretics, Ignatius points to their unwillingness to admit that the bread and wine of the Eucharist actually become the body and blood of Messiah. He also teaches that taking the eucharist assures resurrection:

They abstain from the Eucharist and from prayer, because they confess not the Eucharist to be the flesh of our Savior Jesus Christ, which suffered for our sins, and which the Father, of His goodness, raised up again. Those, therefore, who speak against this gift of God, incur death in the midst of their disputes. But it were better for them to treat it with respect, that they also might rise again. [ANF, Vol. 1, p. 180]

Hem het Zijne, verkondigen steeds de gemeenschap en de vereniging van het vlees en Geest. Want zoals het brood, dat uit de aarde wordt voortgebracht, niet langer een gewoon brood is wanneer het de aanroeping van God ontvangt, maar de Eucharistie, bestaande uit twee realiteiten, aards en hemels, zo zijn ook onze lichaam, wanneer zij de Eucharistie ontvangen, niet langer vergankelijk met de hoop van de opstanding tot de eeuwigheid. [ANF, Vol. 1, blz. 1003]

En dit voedsel heet onder ons *Ευχαριστια* [de Eucharistie], waaraan niemand wordt toegestaan aan deel te nemen dan de mens die gelooft dat de dingen die we leren waar zijn, en die gewassen zijn met de wassing die voor de vergeving van zonden is, en tot regeneratie, en die zo leeft zoals Christus heeft bevolen. Want niet zoals gewoon brood en gewone drank ontvangen we deze; maar op dezelfde wijze als onze Verlosser Jezus Christus, door het Woord van God vlees gemaakt, zowel vlees en bloed waren voor onze redding, zo hebben we ook geleerd dat het voedsel dat door het gebed van Zijn woord wordt gezegend, en van waaruit ons bloed en vlees door transmutatie wordt gevoed, het vlees en bloed is van die Jezus die vlees geworden is. [ANF, Vol. 1, blz. 354 (hfst. 66, Dialoog met Trypho)]

Ignatius
(Brief aan de Smyreanen) [2e eeuw]
Bij het identificeren van ketteren, verwijst Ignatius naar hun onwil om toe te geven dat het brood en de wijn van de eucharistie werkelijk het lichaam en bloed van de Messias worden. Hij leert ook dat het deelnemen aan de eucharistie opstanding verzekert:

Zij onthouden zich van de Eucharistie en van het gebed, omdat zij niet belijden dat de Eucharistie het vlees van onze Heiland Jezus Christus wordt, die voor onze zonden leed, en die de Vader, in Zijn goedheid weer opwekte. Zij die dus tegen deze gave van God spreken, laden de dood op zich te midden van hun geschillen. Maar het zou voor hen beter zijn om het met respect te behandelen, opdat ook zij weer mogen opstaan. [ANF, Vol. 1, blz. 180]

Observations

This brief summary of some of the church fathers confirms the fact that the Lord's Table was very early practiced as a ritual that would have never met with the approval of Yeshua or His apostles. The magical or mysterious character attached to the Table in the changing of bread to flesh and blood to wine fits more with the pagan rituals of the day than with any teaching of Messiah. Furthermore, the idea that salvation comes through taking the Eucharist is clearly contrary to the Scriptures, and especially to Paul's epistles in which he regularly taught that salvation was by faith alone apart from works. What is more, teaching that the Lord's Table is the means of salvation would require that a complete change in how God saves a sinner occurred after the death of Messiah.

The anti-Jewish flavor that surrounds comments of the fathers about the Lord's Table also makes one very suspicious about its origins. Were the early church fathers seeking for a way to mimic the sacrificial system of the Tanakh without having to accept the Jewish reality attached to it?

Having studied what the early church fathers have to say about the Lord's Table, I have found nothing to support the idea that the Lord's Table, at least as it is taught by the fathers, could have been initiated either by Yeshua or His Apostles.

Opmerkingen

Deze korte samenvatting van enkele van de kerkvaders bevestigt het feit dat de Tafel des Heren al heel vroeg werd beoefend als een ritueel dat nooit de goedkeuring van Yeshua of Zijn apostelen zou hebben gekregen. Het magische of mysterieuze karakter aan de Tafel verbonden, in de verandering van brood tot vlees en bloed tot wijn, past meer bij de heidense rituelen van de dag dan met een leer van de Messias. Bovendien is het idee dat redding door het deelnemen aan de Eucharistie komt duidelijk in strijd met de Schrift, en met name de brieven van Paulus, waarin hij regelmatig leerde dat de verlossing door het geloof alleen kwam, los van werken. Bovendien zou na de dood van de Messias te leren dat de Tafel des Heren het middel van redding is, een volledige verandering vereisen in de manier waarop God een zondaar redt.

Het anti-joodse tintje dat aan de opmerkingen van de vaders over de Tafel des Heren vastzit, maakt ons ook zeer achterdochtig over de oorsprong ervan. Waren de vroege kerkvaders op zoek naar een manier om het systeem van offergaven van de Tenach na te bootsen, zonder de eraan verbonden joodse werkelijkheid te accepteren?

Na bestudering van wat de vroege kerkvaders over de Tafel des Heren te zeggen hebben, heb ik niets gevonden om het idee overeind te houden dat de Tafel des Heren, ten minste zoals het door de vaders wordt onderwezen, door Yeshua en Zijn apostelen zou kunnen ingesteld zijn.

The Lord's Table, part 2

In the first part of this series on the Lord's Table, I surveyed the writings of the early church fathers (first 4 centuries C.E.) in search of the origins of the ritual we now know as "The Lord's Table." The data gleaned from this survey showed that the Lord's Table, from its earliest extra-biblical references, had taken on distinctly non-biblical characteristics. It was viewed as an actual sacrifice offered by priests, it was considered to be the actual, physical flesh and blood of Yeshua, and therefore was held as a necessity for assurance of salvation. What is more, it was believed and taught by the early fathers that one who took the Lord's Table was assured eternal life, and thus began the careful screening of who could and who could not partake. This put emphasis upon the person administering the Table, for it was in his power to give eternal life or to withhold it.

The conclusion from this initial survey was simply that the Lord's Table *as described by the church fathers* could not have been sanctioned by Yeshua. Whatever the Table might have been in the time of the Apostles, by the end of the 1st century or early 2nd century CE it had become a ritual intermingled with magic and idolatry. Furthermore, it had been entirely separated from the Pesach meal from which it was supposed to have come.

In part 2 I want to continue asking the question of the Table's origins. If we can only find a mutated ritual in the days of the early fathers, where can we find the original, unaltered Lord's Table? In this part of my search I want to investigate those places in the Apostolic Scriptures where the phrase "break bread" occurs and see if they give us any more information on the origins of the Lord's Table. When we read the phrase "break bread" in the Apostolic Writings, is this referring to the Lord's Table?

"Breaking Bread"

The phrase itself in the Greek utilizes the verb *κλαω* (*klaō*, #2806) or its noun form *κλασις* (*klasis*, #2800) plus the common word for bread, *αρτος* (*artos*, #740). The verb *κλαω* (*klaō*) and related words have the basic meaning "to break, divide" but is found in the Apostolic Writings only in reference to bread.

De Tafel des Heren, deel 2

In het eerste deel van deze serie over de Tafel des Heren, ik heb de geschriften van de vroege kerkvaders (eerste 4 eeuwen van onze jaartel-ling) onderzocht op zoek naar de oorsprong van het ritueel dat we nu als "de Tafel des Heren" kennen. Uit de verkregen gegevens van dit onderzoek bleek dat de Tafel des Heren, vanaf zijn vroegste buiten-Bijbelse verwijzingen, duidelijk on-Bijbelse kenmerken had. Het werd beschouwd als een werkelijke door priesters aangeboden offer, het werd beschouwd als het feitelijke, fysieke vlees en bloed van Yeshua, en werd daarom aanzien als een noodzaak voor het heil te verzekeren. Bovendien werd door de vroege vaders geloofd en onderwezen dat iemand die aan de Tafel des Heren deelnam van het eeuwige leven verzekerd was, en daarmee begon het zorgvuldige screenen van wie wel en niet konden deelnemen. Dit legt de nadruk op de persoon die de Tafel bedient, want het lag in zijn macht om eeuwig leven te geven of te weigeren.

De conclusie van dit eerste onderzoek was gewoon dat de Tafel des Heren, *zoals beschreven door de kerkvaders* niet door Yeshua kon zijn gesanctioneerd. Wat de Tafel ook moge geweest zijn in de tijd van de apostelen; tegen het einde van de 1ste eeuw of begin 2de eeuw was het een ritueel geworden vermengd met magie en afgoderij. Verder was het volledig gescheiden van de Pesach maaltijd waaruit het werd verondersteld te zijn voortgekomen.

In deel 2 wil ik de vraag naar de oorsprong van de Tafel blijven stellen. Als we in de dagen van de vroege kerkvaders slechts een gemuteerd ritueel kunnen tegenkomen, waar kunnen we dan de originele, ongewijzigde Tafel des Heren vinden? In dit deel van mijn zoektocht wil ik die plaatsen in de Apostolische Schriften onderzoeken waar de uitdrukking "brood breken" voorkomt en zien of zij ons meer informatie over de oorsprong van de Tafel des Heren geven. Als we de uitdrukking "brood breken" in de Apostolische geschriften lezen, verwijst dit dan naar de Tafel des Heren?

"brood breken"

De zinsnede in het Grieks maakt gebruik van het werkwoord *κλαω* (*klaō*, #2806) of zijn zelfstandig naamwoord *κλασις* (*klasis*, #2800) plus het gewone woord voor brood, *αρτος* (*artos*, #740). Het werkwoord *κλαω* (*klaō*) en verwante woorden hebben als grondbetekenis "breken, verdelen", maar wordt in de apostolische geschriften alleen gevonden in verband met brood.

What would the corresponding Hebrew/ Aramaic have been for the phrase “break bread”? The phrase occurs only three times in the Tanakh, at Isa 58:7, Jer. 16:7, and Lam 4:4.¹ The Hebrew is פָּרַס לֶחֶם, (*paras lechem*), also spelled פָּרַשׁ. The verb *paras* (#6536) means “to break in two, divide” and in Jer 16:7 and Lam 4:4 is translated by κλαω (*klaō*) in the Lxx, the same Greek term used throughout the Apostolic Writings. In Isa 58:7, however, the Hebrew verb *paras* is translated by a different Greek word, διαθρῦπτω (*diathruptoo*, not found in the Apostolic Writings).

Jastrow, in his *Dictionary of the Talmuds and Midrashim*, notes that the verb *paras* can be used alone without adding the word “bread” to mean “a piece of bread” or “half a loaf,” and became a term for the minimum maintenance given a member of the household, much like our English “room and board” where “board” stands for the food one eats.²

The question that faces us first is whether or not this phrase, “to break bread,” was a common phrase in the 1st century for “eating a meal” or whether it was a technical phrase reserved for the observance of the Lord's Table. Bauer, Arndt, and Gingrich in their *Greek Lexicon* make the statement that the phrase was used to describe when “the father of the household gave the signal to begin the meal” and they go on to state that “this was the practice of Jesus.”³ A quick check in Liddell and Scott, *Greek-English Lexicon*, which deals with classical Greek sources, yields not one reference to the phrase “breaking bread” except those found in the Apostolic Writings. From this one may surmise that the phrase was of Semitic origin, not Greek, and thus its appearance in the Apostolic Writings may be traced to the Jewish community out of which the Apostolic writings arose.

If the phrase was a common Hebrew idiom for “eating a meal,” we would expect to find evidence in the extant literature, and we do.

1. There are several times where the phrase “break the staff of bread” is used fLev 26:26; Ps 105:16; Ezek 4:16; 5:161 but this does not have the sense of “eat a meal.”
2. Cf. *Erub.* 72b; 73a.
3. p. 434.

Wat kon het overeenkomstige Hebreeuws/ Aramees voor de zinsnede "brood breken" geweest zijn? De uitdrukking komt slechts drie keer in de Tenach voor; bij Jes.58:7, Jer.16:7, en Klaag.4:4.¹ Het Hebreeuws is פָּרַס לֶחֶם, (*paras lechem*) ook פָּרַשׁ gespeld. Het werkwoord *paras* (#6536) betekent "in twee breken, verdelen" en is in de Lxx bij Jer.16:7 en Klaag.4:4 vertaald door κλαω (*klaō*), dezelfde Griekse term die in de apostolische geschriften gebruikt wordt. In Jes.58:7 is het Hebreeuwse werkwoord *paras* echter met een ander Grieks woord vertaald, διαθρῦπτω (*diathruptoo*, dat niet in de apostolische geschriften gevonden wordt).

Jastrow merkt in zijn *Dictionary of the Talmuds and Midrashim* op dat het werkwoord *paras* op zichzelf kan staan, zonder toevoeging van het woord "brood" als aanduiding voor "een stuk brood" of "een half brood"; het werd een term voor het minimum aan onderhoud dat een lid van het huishouden krijgt, zoiets als bij ons "kost en inwoning" waarbij "kost" voor het voedsel staat dat men opeet.²

De vraag die zich eerst aan ons opdringt is of deze zinsnede "brood breken" in de 1ste eeuw een veel voorkomende uitdrukking was voor "het eten van een maaltijd" of dat het een technische term was gereserveerd voor het deelnemen aan de Tafel des Heren. Bauer, Arndt en Gingrich verklaren in hun *Griekse Lexicon* dat de zinsnede werd gebruikt om te beschrijven wanneer "de vader van een huishouden het signaal gaf om de maaltijd te beginnen"; zij gaan verder met te stellen dat "dit de praktijk van Jezus was." ³ Een vlugge controle in het *Greek-English Lexicon* van Liddell en Scott, dat zich bezighoudt met klassieke Griekse bronnen, geeft niet één verwijzing naar de term "brood breken" buiten die welke in de apostolische geschriften gevonden worden. Hieruit kan men aannemen dat de uitdrukking van Semitische oorsprong was, niet Grieks, en daarmee kan haar verschijning in de apostolische geschriften worden herleid tot de joodse gemeenschap waaruit de Apostolische geschriften voortkwamen. Als de zinsnede een gewone Hebreeuwse uitdrukking was voor "een maaltijd eten", zouden we in de bestaande literatuur bewijsmateriaal verwachten te vinden, en ja hoor.

1. Er zijn verschillende tijden waarin de zinsnede "break van het personeel van het brood" wordt gebruikt fLev 26:26; Ps 105:16; Ezechiël 4:16; 5:161, maar dit heeft niet het gevoel van "een maaltijd eten."
2. Cf. *Erub.* 72b; 73a.
3. p. 434.

For instance, *b.Berchot* 46a:

“When the time came to start {the meal}, he said to R. Zira, “Will the master begin for us {by breaking bread}?” He said to him, “Does the master not concur with the statement of R. Yohanan, who said, ‘The master of the household is the one who breaks bread?’”

This is only one example of many to be found in the Bavli.⁴ Throughout *Berchot*, the phrase “break bread” refers to the opening of the meal at which time the *berachah* (blessing) is said. Thus, the phrase “break bread” is not quite equivalent with “eating a meal” but came to mean this *since the meal could not be served until the initial blessings were said*. As such, “to break bread” came to mean “to begin the meal.”

Most scholars agree with this conclusion. Note as an example the remarks of Behm:

The technical use of “to break bread” or “breaking bread” for the common meals of primitive Christianity is to be construed as the description of a common meal in terms of the opening action, the breaking of bread. Hence the phrase is used for the ordinary table fellowship of members of the first community each day in their homes.⁵

With this in mind, we may now review the occurrences of the phrase in the Apostolic Writings, found in Matt 26:26, Mk 14:22, Lk 22:19; 24:30, 35; Acts 2:42, 46; 20:7; 27:35 to see if the context suggests that the meal is common or if it describes a religious ceremony, i.e., the Lord's Table.

The first three references listed above are the parallel accounts of the final Pesach that Yeshua shared with His disciples. The breaking of bread in the Pesach Seder is well known by all and needs no further explanation.

4. “Bavli” = Babylonian Talmud; Various terms are employed in the phrase “break bread,” e.g., **WO** “loaf” is used for **ons**, “bread”; **1722** “cut, break” is used in the place of **oid**, “divide,” [etc. cf. b. Ber. 47a; b.Hull. 7b](#);
5. Behm, “lam”) in *TDNT*, 3.729-30.

Bijvoorbeeld *b.Berchot* 46a:

“Toen het tijd was om met {de maaltijd} te beginnen, zei hij tegen R. Zira: “Zal de meester voor ons beginnen {met het breken van brood}?” Hij zei tot hem: “Is de meester het niet eens met de verklaring van R. Jochanan, die zei: ‘De kapitein van het huishouden is degene die brood breekt?’”

Dit is slechts één voorbeeld van de vele die in de Bavli gevonden worden.⁴ Doorheen *Berchot*, verwijst de zinsnede “brood breken” naar de opening van de maaltijd waarbij de *Beracha* (zegen) wordt gezegd. Zo staat de uitdrukking “brood breken” niet helemaal gelijk met “een maaltijd eten”, maar ging dit aanduiden, *aangezien de maaltijd niet kon worden geserveerd zolang niet eerst de zegeningen waren uitgesproken*. Als zodanig kreeg “brood breken” de betekenis van “de maaltijd beginnen.” De meeste geleerden zijn het met deze conclusie eens. Zie als voorbeeld de opmerkingen van Behm:

De technische toepassing van “brood breken” of “het breken van brood” voor de gewone maaltijden bij het christendom van de eerste dagen moet worden opgevat als aanduiding van een gewone maaltijd in termen van de openingshandeling; het breken van het brood. Vandaar dat de uitdrukking wordt gebruikt voor gewone dagelijkse tafelgemeenschap onder leden van de eerste gemeente in hun woonhuizen.⁵

Met dit in het achterhoofd, kunnen we nu de plaatsen waar de zinsnede in de apostolische geschriften wordt gevonden, in Mat.26:26, Mar.14:22, Luc.22:19; 24:30, 35; Hand.2:42, 46; 20:7; 27:35 opnieuw bekijken om te zien of de context een gewone maaltijd suggereert of dat het een religieuze ceremonie beschrijft, d.w.z., de Tafel des Heren.

De eerste drie hierboven genoemde referenties zijn de parallelle verslagen van het laatste Pesach dat Yeshua met Zijn discipelen deelde. Het breken van het brood in de Pesach Seder is bij iedereen wel bekend en behoeft geen verdere uitleg.

4. “Bavli” = Babylonische Talmoed; verschillende termen worden gebruikt in de uitdrukking “brood breken”, bv, WO “brood” wordt gebruikt voor ons, “brood”; 1722 ‘snijden, breken’ wordt gebruikt in de plaats van de **OID** kloof, “enz. CF. b. Ber. 47a; b.Hull. 7b;
5. Behm, “lam”) in *TWNT*, 3.729-30.

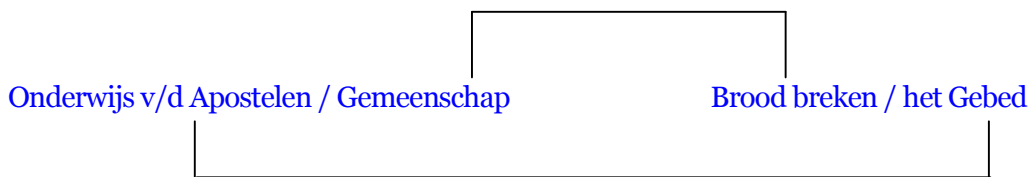
Luke 24 is the account of Yeshua's travel to Emmaus with two of His disciples. The text explains that "their eyes were prevented from recognizing Him" (v. 16) until they ate together. It was at this point that their eyes were opened: "... He took the bread and blessed it, and breaking it, He began giving it to them. And their eyes were opened . . ." This is clearly describing a common meal, not the Lord's Table. But why did they recognize Yeshua at this point? Was it because the master was obligated to begin the meal with the *berachah* and the breaking of bread and when Yeshua took the role of Master they saw Him in a different light? Did they see His hands at this point and recognize the scarring? Whatever the case, it was in the context of the opening blessings at the meal that their eyes were opened (cf. v 35).

Acts 2:42, 46 describe the early Jewish followers of Yeshua as they fellowshipped in community in Jerusalem. Verse 42 details 4 items that characterized the community's life: apostolic teaching, fellowship, breaking of bread, and prayer. It should be noted that "prayer" is plural and preceded by the article in the Greek text, so "the prayers" most likely refer to the synagogue or Temple liturgy. With this in mind, it is possible to see a chiasm in these 4 terms: "teaching," the primary function of the synagogue, is paralleled by "the prayers," describing the core of Jewish liturgy. "Fellowship" (Greek *koinania*) and "breaking of bread" thus describe the community aspects of the group.

Lucas 24 is het verslag van Yeshua's tocht met twee van zijn discipelen naar Emmaüs. De tekst zegt dat "hun ogen verhinderd werden Hem te herkennen" (vs. 16) totdat ze samen aten. Het was op dat moment dat hun ogen werden geopend: "... Hij nam het brood, zegende het, en het brekend begon Hij het aan hen te geven. En hun ogen werden geopend. . . ." Dit beschrijft duidelijk een gewone maaltijd, niet de Tafel des Heren. Maar waarom hebben Yeshua op dat moment herkend? Was het omdat de meester de maaltijd met de *berachah* en het breken van het brood moest beginnen en zij, toen Yeshua de rol van Meester opnam, Hem in een ander licht zagen? Hebben zij op dat moment zijn handen gezien en de littekens herkend? Wat ook het geval was, het was in het kader van de openingszegeningen bij de maaltijd dat hun ogen werden geopend (zie v 35).

Hand.2:42, 46 beschrijven de eerste joodse volgelingen van Yeshua als ze elkaar in de gemeenschap in Jeruzalem kameraadschappelijk ontmoetten. Vers 42 noemt 4 items die het leven van de gemeenschap kenmerkten: apostolische leer, gemeenschap, breken van brood en gebed. Opgemerkt moet worden dat "gebed" in het meervoud staat en in de Griekse tekst voorafgegaan wordt door het lidwoord; "de gebeden" verwijst dus hoogst waarschijnlijk naar de synagoge of Tempel liturgie. Met dit in het achterhoofd, ontstaat een chiasme met deze 4 begrippen: "onderwijs", de primaire functie van de synagoge, gaat samen met "de gebeden," wat de kern van de joodse liturgie beschrijft. "Gemeenschap" (Grieks *koinania*) en "breken van brood" beschrijven dus de gemeenteaspecten van de groep.

Informeel bijeenkomsten

Formele bijeenkomsten

Why would they be grouped this way? To emphasize that the community aspects (fellowship, i.e., owning things in common, and breaking bread, i.e., eating together) were held together by study on one side and worship (prayer) on the other. Once again, however, the phrase "breaking of bread" does not mean taking the Lord's Table, but rather the sharing of common meals, as v. 46 plainly states: "And day by day continuing with one mind in the Temple, and breaking bread

Waarom zouden ze zo gegroepeerd zijn? Om te benadrukken dat de gemeenteaspecten (gemeenschap, d.w.z., dingen gemeenschappelijk hebben, en brood breken, d.w.z. samen eten) samen werden gehouden door de studie aan de ene kant en aanbidding (gebed) aan de andere kant. Nogmaals, de zinsnede "breken van brood" betekent echter niet het deelnemen aan de Tafel des Heren, maar gewone maaltijden met elkaar delen, zoals v. 46 duidelijk stelt: "En elke dag met één geest in de Tempel voortgaande, en het brood

from house to house, they were taking their meals together with gladness and sincerity of heart."

Acts 27:35 simply describes Paul's attempts to urge the people to eat aboard the ship on which they were traveling. Facing a raging storm and the real possibility of shipwreck, the passengers had not eaten for 14 days. In an attempt to get them to eat, Paul "took bread and gave thanks to God in the presence of all; and he broke it and began to eat." Once again the phrase simply describes a common meal.

The one reference using the phrase "to break bread" to which many pointed as referring to the Lord's Table is Acts 20:7 — "And on the first day of the week, when we were gathered together to break bread, Paul began talking to them, intending to depart the next day, and he prolonged his message until midnight." What exactly is this gathering? Why were they meeting on the first day of the week for a meal? Was this a special meeting just to take the Lord's Table?

When exactly did this meeting take place? While it could have been Sunday night, the context would favor Saturday night, i.e., the beginning of the first day as reckoned by the Jews. Thus, after spending the Shabbat together in the Temple and/ or synagogue, it apparently became the custom of the early Messianic Jews to eat a meal together following *Havdalah* (the conclusion of Shabbat), a meal in which the Gentile believers also participated. This meal became known as the Agape (Jude 12) or Love-meal, a meal in which the unity of Jew and Gentile in Yeshua was celebrated as an illustration of God's love.

That Acts 20:7-11 is describing this Agape meal seems likely because the text emphasizes the presence of lamps. This proves not only that it was nighttime, but also aligns with the custom of the 1st century to light a lamp for the Havdalah ceremony.

In the 3rd century Christian work *The Apostolic Constitutions*, a complete *halachah* is set forth for the church on exactly how the Agape was to be conducted, including instructions for lighting the lamp. Why was a lamp lit for the Agape meal? The best explanation is that it originally was connected with the Havdalah ceremony of the Messianic congregations.

Having looked briefly at the phrase "break bread" and noted each occurrence in the Apostolic Writings, what is the

van huis tot huis brekend, aten ze hun maaltijden samen met vreugde en oprechtheid van hart."

Hand.27:35 beschrijft gewoon Paulus' pogingen om de mensen aan te sporen om aan boord van het schip, waarmee zij op reis waren, te eten. Geconfronteerd met een razende storm en de reële mogelijkheid van schipbreuk, hadden de passagiers gedurende 14 dagen niet gegeten. In een poging om ze aan het eten te krijgen, "nam Paulus brood en dankte God in aller aanwezigheid, en hij brak het en begon te eten." Nogmaals, de zin beschrijft een gewone maaltijd.

De ene verwijzing met de zinsnede "om brood te breken" welke velen aanwijzen als een verwijzing naar de Tafel des Heren, is Hand. 20:7 - "En op de eerste dag van de week, toen wij bijeenvergaderd waren om brood te breken, begon Paulus tot hen te spreken, met het voornemen de volgende dag te vertrekken; en hij verlengde zijn boodschap tot middernacht." Wat is deze bijeenkomst precies? Waarom waren ze op de eerste dag van de week bijeen voor een maaltijd? Was dit een speciale bijeenkomst, alleen maar om aan de Tafel des Heren deel te nemen?

Wanneer precies vond deze bijeenkomst plaats? Alhoewel het zondagavond had kunnen zijn, lijkt de context eerder zaterdagavond te bedoelen, d.w.z., het begin van de eerste dag zoals door de joden dat kennen. Dus na de Shabbat samen in de tempel en / of synagoge te hebben doorgebracht, werd het blijkbaar bij de eerste Messiaanse Joden de gewoonte van samen een maaltijd te nuttigen met daarna *Havdallah* (de sluiting van Shabbat), een maaltijd waaraan ook de niet-Joodse gelovigen deelnamen. Deze maaltijd raakte bekend als de Agape- (Judas 12) of Liefde-maaltijd, een maaltijd waarin de eenheid in Yeshua van Jood en niet-Jood werd gevierd als een illustratie van Gods liefde.

Dat Hand.20:7-11 deze Agape maaltijd beschrijft, lijkt waarschijnlijk omdat de tekst de aanwezigheid van lampen benadrukt. Dit bewijst niet alleen dat het 's avonds laat was, maar ligt ook in het verlengde met de gewoonte van de 1ste eeuw om een lamp voor de Havdallah ceremonie aan te steken. In het 3de eeuwse christelijk werk *The Apostolic Constitutions*, staat een complete *halachah* voor de kerk beschreven over hoe het Agape precies moest worden gehouden, inclusief instructies voor het aansteken van de lamp. Waarom werd voor de Agape maaltijd een lamp aangestoken? De beste verklaring is dat het oorspronkelijk met de Havdallah ceremonie van de Messiaanse gemeenten verbonden was. Na even naar de uitdrukking "brood breken" te hebben gekeken en aandacht aan elke plaats in de apostolische geschriften te hebben gegeven,

conclusion? First, the phrase “break bread” is a Jewish idiom for beginning a meal, and was not a common phrase among the Greeks. Its use by the later church therefore reminds us of the original Jewishness of the early church. Secondly, each time the phrase is found in the Apostolic Writings, it describes the initiation of a meal and not a congregational ceremony like the Lord's Table or Eucharist. To equate “breaking bread” with the Lord's Table is to impose a liturgical ceremony upon a phrase that simply describes the initiation of a meal. If we are to find the origins of the Lord's Table in the Scriptures, it will have to be elsewhere than in those texts that utilize the phrase “to break bread.”

In the 3rd part of this series, I will be looking specifically at the text of 1 Cor 10 and 11, and the phrases “Lord's Table” / “Lord's Supper.” Perhaps here we will find the origins of this long practiced ritual.

wat is dan de conclusie? Ten eerste is de zinsnede "brood breken" een Joodse idioom voor een maaltijd beginnen, en dit was bij de Grieken geen alledaagse uitdrukking. Het zich van deze uitdrukking bedienen door de latere kerk herinnert ons er dan ook aan dat de vroege kerk oorspronkelijk Joods was. In de tweede plaats, elke keer we de zinsnede in de Apostolische Geschriften tegenkomen, beschrijft het de inleiding tot een maaltijd en niet een gemeenteceremonie, zoals de Tafel des Heren of Eucharistie. Het "brood breken" gelijkstellen met de Tafel des Heren is een liturgische plechtigheid verbinden aan een zin die louter een inleiding van een maaltijd beschrijft. Als we de oorsprong van de Tafel des Heren in de Schrift moeten zoeken, zal het elders moeten zijn dan in die teksten met de zinsnede "brood breken".

In het 3de deel van deze serie, zal ik specifiek naar de tekst van 1 Kor 10 en 11, en de zinsneden "Tafel des Heren" / "Avondmaal des Heren" kijken. Misschien vinden we hier de oorsprong van dit lang beoefend ritueel.

The Lord's Table, Part 3

Having looked at the manner in which the "Lord's Table" was practiced and taught during the early era of the Christian Church, as well as at the phrase "break bread," we must now turn our attention to the specific texts that have been the basis for the current practice. In this installment, I want to look at the first important text, namely, 1 Cor 10:21, "You cannot drink the cup of the Lord and the cup of demons; you cannot partake of the table of the Lord and the table of demons." In studying this and subsequent texts, my purpose is to examine the (1) terminology used, (2) the larger contexts of the passages and then to (3) draw a conclusion as to the meaning and application.

The phrase "Lord's Table" or "Table of the Lord" struck me as curious when I began to ask basic questions about the origins of the ceremony often described by that name. Why is it called the "Lord's Table"? Did such a phrase already exist in Hebrew custom, and if so, what did it mean? What is the "Table of demons" which is put at odds with the Lord's Table by Paul in 1 Cor 10?

My first inquiry was into the Mishnah. I remembered the well-known saying in *Avot* 3:3, "Rabbi Shimon says: 'If three people ate together at a table without speaking words of Torah, it is as if they had eaten of sacrifices offered to the dead [idols], as it is said: 'all their tables are full of filth without room' [Is. 28:8]. But if three ate at a table and spoke words of Torah, it is as though they had eaten from the *table of God*, [משולחן של מקום], literally "from the table of The Place" as it is said: 'He said to me this is the table which is in the presence of God' [Ezek 41:22]. Here, the Sages consider the study of Torah to transform an ordinary table into the "Lord's Table," parallel to the altar of the third Temple (which is made of wood). Now this is very interesting since the earliest reference we have to a table connected with the divine presence is, of course, the table in the Tabernacle, Ex 25:30, "And you shall set the bread of the Presence [לחם פנים] on the table before Me at all times." The Lord's Table, from a Hebrew perspective, is thus clearly connected with the Tabernacle/Temple service.

This idea of the Lord's Table being connected with sacrifice is indicated in another way in this well-known saying of *Avot*.

De tafel des Heren, deel 3

Na te hebben gekeken naar de wijze waarop de "Tafel des Heren" in het eerste tijdperk van de christelijke kerk toegepast en onderwezen werd, alsook naar de zinsnede "brood breken," moeten we nu onze aandacht richten op de specifieke teksten die de basis voor de huidige praktijk werden. In deze aflevering wil ik naar de eerste belangrijke tekst kijken, namelijk 1 Kor 10:21: "U kunt niet de beker van de Heer drinken en de beker van demonen, u kunt niet aan de tafel van de Heer en aan de tabel van demonen deelhebben." Bij de bestudering van deze en volgende teksten, is het mijn bedoeling om de (1) gebruikte terminologie en, (2) de grotere context van de passages te onderzoeken en (3) vervolgens een conclusie te trekken m.b.t. de betekenis en toepassing.

De zinsnede "Tafel des Heren" of "Tafel van de Heer" maakte me zo nieuwsgierig toen ik fundamentele vragen over de oorsprong van de ceremonie met die naam begon te stellen. Waarom wordt het de "Tafel des Heren" genoemd? Bestond zo'n zinsnede reeds in het Hebreeuws, en zo ja, wat betekende het? Wat is de "Tafel van demonen" die door Paulus in 1 Kor 10 tegenover de Tafel des Heren wordt gesteld? Mijn eerste onderzoek was in de Misjna. Ik herinnerde me het bekende gezegde in *Avot* 3:3, "Rabbi Shimon zegt: 'Als drie mensen samen aan een tafel aten zonder woorden van Tora te spreken, is het alsof zij van de offers aan de doden [afgoden] hadden gegeten, zoals er gezegd is: 'al hun tafels zijn vol van smerigheid, zonder ruimte' [Jes. 28:8]. Maar als drie aan een tafel aten en woorden van Tora spraken, is het alsof ze gegeten hadden van de *tafel van God*, [משולחן של מקום], letterlijk, "van de tabel van de Plaats" zoals er wordt gezegd: 'Hij zei tot mij: dit is de tabel die in de aanwezigheid van God is' [Ezechiël 41:22]. Hier beschouwen de wijzen het bestuderen van de Thora aan een gewone tafel als het omvormen van een gewone tafel tot "Tafel des Heren", te vergelijken met het altaar van de derde Tempel (dat van hout gemaakt is). Nu is dit zeer interessant, aangezien de vroegste verwijzing naar een tafel i.v.m. met de goddelijke aanwezigheid die we vinden, uiteraard de tafel in de Tabernakel is, Ex 25:30, "En gij zult te allen tijde het brood van de Aanwezigheid [לחם פנים] op de tafel vóór Mij zetten." De Tafel des Heren is dus, vanuit een Hebreeuws perspectief, duidelijk met de Tabernakel/Tempeldienst verbonden.

Dit idee van de Tafel des Heren met het offer verbonden wordt op een andere manier in deze bekende uitspraak van *Avot* aangegeven.

If people eat at a table and do not engage in discussion of the Torah, according to the Sages it is equivalent to having *eaten sacrifices offered to idols*. In other words, from the viewpoint of the Sages, a table substitutes for an altar, and the sacrifices upon it are either for idols or for HaShem. In 1 Cor 10, Paul makes a very bold statement: "you cannot partake of the table of the Lord and the table of demons." The average Christian, when reading this, defines the "table of the Lord" as the eucharistic ceremony or the communion service. It's easy to read this and picture the table draped in cloth at the front of most Protestant communion services. But what then is the "table of demons?" Did the pagans have a similar ceremony?

The context gives us the answer. Paul is talking about sacrifices — sacrifices offered to demons (pagan gods) as contrasted by those offered to God in the Temple. Note the context: Israel of old provoked God at Sinai with their idolatry (v. 7), which included immorality (v. 8) as well as lack of faith (vv. 9-10). In other words, they participated in sacrificing to idols. Paul encourages his readers to see the difference between pagan and holy sacrifices, because the Temple sacrifices *were witnesses to the salvific work of Messiah, especially the Pesach sacrifice*. Messianic Jews were still going to the Temple and participating in the sacrificial service there. They were still taking their Pesach lamb each year to the Temple, then roasting it at home and gathering for the seder. How could they say the *berachah* over the cup at Pesach, and still participate in the drinkfeasts of pagan worship? How could they eat the Pesach lamb and yet commune with those who celebrated the pagan gods? The two are mutually exclusive. Thus, the "table of demons" most obviously refers to *the eating of pagan sacrifices*. In contrast, the "Lord's Table" refers to *eating the sacrifices offered to HaShem*, (such as the peace or thank offering), perhaps most particularly *the Pesach sacrifice*. Interestingly, another Talmudic reference (in addition to *Avot* 3.3 quoted above) parallels the term "table" with "altar" (b. *Betsah* 20b). In this discussion, the Sages consider the *halachah* of the Shammites, who refused to offer free will and votive sacrifices on festival days, since in their opinion this would be contrary to the Sabbath prohibition of work, while the Hillelites permitted and encouraged such sacrifices on festival days. Abba Shaul argues, ". . . is it logical that your table should be full while your Master's table

Als mensen aan een tafel eten en zich niet met de bespreking van de Thora bezighouden, staat dat volgens de wijzen gelijk aan het *offers gegeten hebben die aan afgoden geofferd zijn*. M.a.w., vanuit het oogpunt van de Wijzen, vervangt een tafel een altaar, en de offers daarop zijn ofwel voor de afgoden, of voor de HEERE. In 1 Kor 10, doet Paulus een zeer gewaagde uitspraak: "Je kunt niet deelnemen aan de tafel van de Heer en aan de tafel der demonen." De doorsnee christen definieert, als hij dit leest, de "tafel van de Heer" als de eucharistische ceremonie of de avondmaalsviering. Het is gemakkelijk om dit te lezen en de tafel gedrapeerd in een doek aan de voorzijde van de meeste protestantse avondmaalsvieringen voor ogen te krijgen. Maar wat is dan de "tafel der demonen?" Hadden de heidenen een soortgelijke ceremonie?

De context geeft ons het antwoord. Paulus spreekt over offers - offers aan demonen (heidense goden) aangeboden in contrast met die welke aan God in de Tempel worden aangeboden. Let op de context: het oude Israël prikkelde God bij de Sinai met hun afgoderij (v. 7), dat zowel immoraliteit inhield (v. 8), als gebrek aan geloof (vs. 9-10). M.a.w., zij hadden deel aan het offeren aan afgoden. Paulus moedigt zijn lezers aan om het verschil tussen heidense en heilige offers te zien, omdat de Tempeloffers *getuigenissen waren van het heilswerk van Messiah, m.n. het Pesach offer*. Messiasbelijdende Joden gingen nog steeds naar de Tempel en namen er deel aan de offerdienst aldaar. Ze brachten elk jaar nog steeds hun Pesachlam naar de Tempel, braadden het vervolgens aan huis en kwamen voor de seder samen. Hoe konden ze dat de *beracha* over de beker bij Pesach zeggen, en nog steeds aan de drinkfeesten van heidense aanbidding deelnemen? Hoe konden ze het Pesachlam eten en toch de gemeenschap onderhouden met degenen die de heidense goden vierden? De twee sluiten elkaar uit. Zo verwijst de "tafel der demonen" zo duidelijk als maar kan naar *het eten van heidense offers*. De "Tafel des Heren" verwijst daarentegen naar het *eten van aan HaShem aangeboden offers*, (zoals het vrede- of dankoffer), bovenal misschien wel *het Pesach offer*. Verrassend genoeg gebruikt een andere Talmoedische verwijzing (in aanvulling op *Avot* 3,3 hierboven) de term "tafel" samen met "altaar" (b. *Betsah* 20b). In deze discussie, overdenken de wijzen de *halachah* van de Shammites, die weigerden om op feestdagen vrijwillige en gelofte offers aan te bieden, omdat naar hun mening dit in strijd zou zijn met het sabbats verbod te werken, terwijl de Hillelieten dergelijke offers op feestdagen toestonden en aanmoedigden. Abba Shaul betoogt: ". . . valt het te rijmen dat uw tafel vol moet zijn terwijl de tafel van uw Meester er

lies barren?" What is the Master's table in Abba Shaul's argument? It is the altar, as Num. 28:2 indicates, "Command the sons of Israel and say to them, 'You shall be careful to present My offering, My food for My offerings by fire, of a soothing aroma to Me, at their appointed time.' Thus, in the Talmudic discussion, "table" is used as a reference to the altar. If in the festival one sits down to enjoy a feast, it is also reasonable that one should offer sacrifices on the altar of God, i.e., give to Him a meal to enjoy.

The idea of "table" as parallel to "altar" fits with the larger context of 1 Cor 10. Rather than viewing the phrases "cup of the Lord" and "table of the Lord" through the lenses of the later custom of the Eucharist, we should understand Paul's concern about those who felt comfortable participating in both the sacrifices of the Temple and those of pagan ceremonies. As the next chapter shows, the sacrifice which stood predominant in Paul's mind is the Pesach, to which I will turn my attention in Part 4 of this series on the Lord's Table.

schraal bij ligt?" Wat is de tafel van de Meester in het argument van Abba Shaul? Het is het altaar, zoals Num. 28:2 aangeeft: "Beveel de zonen van Israël en zeg tot hen: 'U zult er op letten om Mijn offergave, Mijn voedsel voor Mijn vuuroffers, met een aangenaam aroma voor Mij, op hun vastgestelde tijden aan te bieden.' Zo wordt in de Talmoedische discussie, "tafel" als een verwijzing naar het altaar gebruikt. Als men tijdens het feest gaat zitten om van een feest te genieten, is het ook gepast dat men offers op het altaar van God brengt, d.w.z., Hem een maaltijd om van te genieten geven. Het idee van "tafel" met "altaar" te vergelijken past in de bredere context van 1 Kor 10. I.p.v. de zinsneden "beker van de Heer" en "tafel van de Heer" door de bril van de latere eucharistie traditie te bekijken, moeten we Paulus's bezorgdheid begrijpen over diegenen die zich goed voelden met deel te nemen aan zowel de offers van de Tempel als aan die van de heidense ceremonies. Zoals het volgende hoofdstuk laat zien, is Pesach het offer dat Paulus vooral op het oog had; daarop zal ik mijn aandacht richten in deel 4 van deze serie over de tafel des Heren.

The Lord's Table, Part 4

In this fourth installment, we will concentrate on 1Corinthians 11, a central passage of the Lord's Table from the traditional Christian viewpoint.

1 Corinthians 11

The larger context of this section is obviously dealing with halachic matters put forward by the fledgling Corinthian church. Issues of legal arbitration (ch. 6), marital relations/divorce (ch 7), purities of food and contact with Gentiles (ch. 8), support of teachers (ch. 9), issues relating to idolatry (ch. 10), matters relating to corporate worship/hair styles (ch. 11), and use of spiritual gifts (chs. 12-14) are addressed. The early Messianic congregations had many new situations and they were seeking *halachic* decisions from those whom Yeshua had appointed as His *shelachim* (apostles).

The more immediate context of chapter 11, then, is the issue of corporate worship - how believers, i.e., men, women, Jew, and non-Jew should worship together without hindering each other. Eating together was naturally included in corporate worship, for it was at common meals that many of the *halachic* issues arose.

The scene Paul describes in 11:20-34 has the following elements: (1) a meal is scheduled for the congregation, (2) not everyone is able to arrive at the same time, (3) some feel compelled to begin before everyone has arrived, (4) there is sufficient wine to result in some being drunk, and (5) the meal is connected to the final Pesach that Yeshua ate.

While Paul could be describing the Agape meal established by the early church (cf. Jude 12), it seems just as reasonable to me that he is describing the yearly Pesach seder. First, since Yeshua had made such a significant addition to the seder by proclaiming His death and resurrection to be the point of the 3rd cup and broken *matzah*, the Pesach became a central festival in the early church. Even as late as the 4th century the Church leaders were arguing about when to celebrate Passover. Thus, though the Pesach had been celebrated for millennia, Yeshua's pointed words at His last seder rendered the Pesach the "Lord's Supper" to the Messianic community.

De tafel des Heren, deel 4

In deze vierde aflevering, zullen we ons concentreren op 1Korintiërs 11, vanuit het traditionele christelijke standpunt een centrale passage over de tafel des Heren.

1 Korintiërs 11

De bredere context van dit gedeelte betreft klaarblijkelijk het omgaan met halachische kwesties, door de jonge kerk in Korinte naar voor gebracht. Vraagstukken van juridische arbitrage (hfst 6), huwelijks relaties/echtscheiding (hfst 7), rein voedsel en contact met de heidenen (hfst 8), ondersteuning van leraren (hfst 9), kwesties met betrekking tot afgoderij (hfst 10), zaken m.b.t. gezamenlijke aanbidding/kapsels (hfst 11), en het gebruik van de geestelijke gaven (hfst 12-14) worden aangepakt. De vroege Messiaanse gemeenten hadden vele nieuwe situaties en ze zochten *halachische* standpunten van degenen die Yeshua als Zijn *shelachim* (apostelen) had aangesteld.

De meer directe context van hoofdstuk 11, is dan de kwestie van de gezamenlijke aanbidding - hoe gelovigen, d.w.z. mannen, vrouwen, Jood en niet-Jood samen aanbidden zonder elkaar te hinderen. Samen eten was natuurlijk bij de gezamenlijke aanbidding inbegrepen, want het was bij de gemeenschappelijke maaltijden dat veel van de *halachische* problemen ontstonden. De scène die Paulus in 11:20-34 beschrijft, heeft de volgende elementen: (1) een maaltijd is voor de gemeente gepland, (2) niet iedereen kan op dezelfde tijd komen, (3) sommige voelen zich gedrongen om te beginnen voordat iedereen er is, (4) er is zoveel wijn dat een aantal dronken raken, en (5) de maaltijd staat in verbinding met het laatste Pesach dat Yeshua at.

Alhoewel Paulus de Agape maaltijd die in de vroege kerk ontstond (vgl. Judas 12) aan het beschrijven kon zijn, lijkt het mij net zo begrijpelijk dat hij de jaarlijkse Pesach Seder beschrijft. Ten eerste, omdat Yeshua zo'n belangrijke aanvulling op de Seder had gegeven door Zijn dood en opstanding te verkondigen bij de 3e beker en de gebroken *matzah* zijn, werd de Pesachviering een centraal feest in de vroege kerk. Zelfs tot aan de 4e eeuw ruziede de kerkleiders over wanneer het Pascha gevierd moest worden. Dus, hoewel het Pesach reeds millennia gevierd was, maakten die nadrukkelijke woorden van Yeshua in Zijn laatste seder voor de Messiaanse gemeenschap Pesach tot "Heilig Avondmaal".

Secondly, the time at which one actually eats the Pesach seder was an issue in the 1st century Judaism. The Torah command, that the Pesach be slain בין הערבים, “between the evenings” or “twilight,” was variously interpreted by the Sages due to differing opinions on what was meant by “between the evenings.” Their basic question was simply to which day twilight belonged. Some thought it belonged to the day that follows (m. *Shabb.* 19.5), others thought it belonged part to the preceding day and part to the day that follows (m. *Keritot* 4.2), while still others ruled that it belonged entirely to the day that followed (m. *Niddah* 6.14; m. *Zavim* 1.6). While it appears that this last interpretation eventually won *halachic* standing, it is apparent that in the 1st century the issue was being disputed. We should expect, then, that there would be disputes about how to fulfill the Torah commandment which stated that the Pesach must be slain at “twilight on the 14th of Nisan.”

Furthermore, the Sages were time conscious about the Pesach festival. For instance, the leaven had to be burned no later than 11:00am on the 14th (m. *Pes.* 1.4), occupational work ceased by noon (m. *Pes.* 4:5), daily sacrifices were minutely scheduled (m. *Pes.* 5.1) as was the slaughter of the Pesach lamb (m. *Pes.* 5.3ff). The lamb was roasted as soon as it was dark (m. *Pes.* 5.10) and, since nothing of it could be eaten after midnight (m. *Pes.* 10.9; cf. Ex 12:10, [the Sages considered midnight the dividing between night and morning]), one can imagine that the Jewish believers were anxious to begin the meal as soon as possible after the roasting was completed, especially since the seder itself was fairly involved. (The Mishnah shows that the seder of the 1st century contained many of the essential elements comprising our modern day Pesach seder.) One can also imagine that non-Jewish believers may have had to come very late to the Pesach seder, since their Roman or Greek masters were not observing the festival. Rather than waiting as long as possible, the Jewish believers, anxious to get the seder underway, started before the non-Jewish believers could arrive. By the time they did come, the seder was finished, including four cups of wine!

It appears that the excuse of hunger was given by those whom Paul rebukes (v.34). This may sound like a feeble retort at first, until one realizes that the Mishnah records a rabbinic ruling which forbade eating between

Ten tweede, was het tijdstip waarop men eigenlijk de Pesach Seder eet bij het Judaïsme in de 1e eeuw een probleem. Het Tora gebod dat het Pesach "tussen de avonden" of "schemering" moest geslacht worden בין הערבים, werd door de Wijzen verschillend geïnterpreteerd vanwege de uiteenlopende meningen over wat met "tussen de avonden" werd bedoeld. Hun fundamentele vraag was gewoon bij welke dag de schemering behoorde. Sommigen dachten dat het behoorde bij de dag die volgt (m. *Shabb.* 19.5), anderen dachten dat het voor een deel bij de vorige dag behoorde en voor een deel bij de volgende dag (m. *Keritot* 4.2), terwijl nog anderen beslisten dat het volledig bij de erop volgende dag behoorde (m. *Niddah* 6,14; m. *Zavim* 1,6). Terwijl het erop lijkt dat deze laatste interpretatie uiteindelijk *halachische* norm werd, is het duidelijk dat de kwestie in de 1ste eeuw een geschilpunt was. We zouden dan verwachten, dat er geschillen zouden zijn over hoe het Thora gebod vervullen, dat stelde dat het Pesach bij "schemering op de 14de Nisan" moet worden gedood.

Bovendien, waren de wijzen de tijdsbewust m.b.t. het Pesachfeest. Bijvoorbeeld, het zuurdeeg moest uiterlijk om 11:00 uur op de 14de worden verbrand (m. *Pes.* 1,4), beroepsmatige werkzaamheden werden tegen de middag gestaakt (m. *Pes.* 4:5), dagelijkse offers werden minutieus gepland (m. *Pes.* 5.1), net als het slachten van het Pesach lam (m. *Pes.* 5,3vv). Het lam werd geroosterd van zodra het donker was (m. *Pes.* 5.10.), en aangezien er na middernacht niets van kon worden gegeten (m. *Pes.* 10.9; zie Ex 12:10, [de wijzen beschouwden middernacht als de scheidslijn tussen nacht en ochtend]) kan men zich voorstellen dat de joodse gelovigen bezorgd waren om de maaltijd zo spoedig mogelijk te beginnen nadat het braden was voltooid, vooral omdat de Seder zelf vrij omslachtig was. (De Misjna laat zien dat de Seder van de 1ste eeuw veel van de essentiële elementen bevat die in onze hedendaagse Pesach seder zitten.) Men kan zich ook voorstellen dat niet-Joodse gelovigen heel laat naar de Pesach seder kunnen gekomen zijn, omdat hun Romeinse of Griekse meesters het feest niet vierden. In plaats van zo lang mogelijk te wachten, begonnen de Joodse gelovigen, bezorgd om de Seder op gang te krijgen, voordat de niet-Joodse gelovigen konden toekomen. Tegen de tijd dat ze kwamen, was de Seder voorbij; inclusief vier bekers wijn!

Het lijkt erop dat het excuus van honger van degenen kwam die Paulus berispt (v.34). Dit klinkt op het eerste zicht misschien als een zwakke tegenzet, totdat men zich realiseert dat de *Misjna* een rabbijnse uitspraak vermeldt die

the time the Pesach lamb was slain, and the seder meal began (m.Pes. 2.1; 10.1). Moreover, the Mishnah is full of laws concerning sacrificing the Pesach lamb for a group, and who may participate in eating that lamb and who may not (m. Pes. 8.3, 6, 7; 9.9). But all who will be eating of a single Pesach sacrifice must be declared before the sacrifice takes place (m.Pes. 8.3). Thus, eating would begin when those who had been declared as participating arrived. Late-comers could easily be left out.

Paul, having established the fact that the Pesach seder could now be celebrated with not only redemption from Egypt in mind, but with eternal redemption as the ultimate emphasis, exhorts the Corinthians to live out the redemption which was theirs through faith in Yeshua. This means practicing the kind of forbearance and love toward others which Yeshua displayed towards them. Rabbinic laws, while not bad in and of themselves, were contributing to the division of Jew and non-Jew, and this, for Paul, was a denial of the oneness Yeshua had purchased with His own blood. Man-made laws were not as important as love. The Messianic community was to function as a family at the Pesach, waiting for each other and displaying a true sense of agape, the kind of love which would mark them as Yeshua's disciples (Jn 13:34, 35).

1 Corinthians 11:20ff is about Pesach, not a new institution of the 2nd century church called the "eucharist."

het eten verbod tussen de tijd dat het Pesach lam werd gedood, en de sedermaaltijd begon (m.Pes 2.1. 10.1). Bovendien staat de *Misjna* vol van wetgeving inzake het offeren van het Pesachlam voor een groep, en wie aan het eten van dat lam konden deelnemen en wie niet (m. Pes 8.3, 6, 7; 9.9). Maar allen van een bepaald Pesachoffer kunnen eten moet bekend gemaakt worden voordat het offer plaatsvindt (m.Pes. 8.3). Bijgevolg zou het eten beginnen wanneer degenen die als deelnemend aangemeld waren, toekwamen. Laatkomers konden gemakkelijk uitgesloten worden.

Paulus, na te hebben vastgesteld dat de Pesach Seder nu gevierd kon worden met niet alleen verlossing uit Egypte in het achterhoofd, maar met eeuwige verlossing als het ultieme accent, vermaant de Korinthiërs om uit de verlossing te leven die de hunne was door het geloof in Yeshua. Dit betekent die vorm van verdraagzaamheid en liefde naar anderen beoefenen, die Yeshua jegens hen toonde. Rabbinse wetten, terwijl die in en van zichzelf niet slecht zijn, hebben bijgedragen tot de verdeling tussen Jood en niet-Jood, en dit was, voor Paulus, een ontkenning van de eenheid die Yeshua met Zijn eigen bloed had gekocht. De mensgemaakte wetten waren niet zo belangrijk als liefde. De Messiaanse gemeenschap moest functioneren als een gezin bij het Pesach, wachtend op elkaar en een ware zin van agape ten toon spreidend, het soort liefde dat hen als Yeshua's discipelen zou markeren (Joh. 13:34, 35).

1 Korintiërs 11:20 ev gaat over Pesach, niet over een nieuwe instelling van de 2de eeuwse kerk, "Eucharistie" genaamd.

The Lord's Table, Part 5

We have, in the past 4 issues of *Chadashot*, briefly discussed the Lord's Table from the writings of the church fathers, the idiomatic phrase "break bread" and its meaning, and two central passages generally held to be the basis of the Lord's Supper (1 Cor 10, 11). Throughout these studies we have discovered that there is little scriptural support for the institution which became known as the Eucharist or Lord's Table. In fact, what I have proposed is that the passages in 1 Cor 10 & 11 which are normally interpreted by the church as referring to the Eucharist do, in fact, have the annual Pesach (Passover) celebration in mind. Moreover, I have suggested that once the church broke away from the synagogue and left her Jewishness behind, she extracted from the Pesach seder those important words of Yeshua ("this is my body. . . this is my blood") spoken at His last seder, and built around them an institution entirely divested of its Jewish origins, an institution named for the prayer of thanksgiving uttered before the ceremony took place ("Eucharist" = prayer of thanksgiving).

There are, in fact, hints that the evolution of the Eucharist out of the Pesach seder were happening in the late first century and even earlier. Putting aside the date of the final form of the Gospels (a subject outside the scope of this essay), it is interesting to note that Matthew, Mark, and John record the ceremony in the order "bread" followed by "wine," while Luke alone narrates the order as "wine" followed by "bread." Luke's mention of the second cup after the bread (Lk 22:20-21) follows the pattern of the Pesach seder, yet this section is missing and/or changed in a number of the early manuscripts (Codex D, Syriac, Italic, Coptic, etc.) so as to conform to the order "bread" followed by "wine." Paul likewise has the order "bread" followed by "wine," though he explicitly mentions the cup to be "after supper." Apparently he concerned himself only with those two aspects of the seder to which Yeshua made direct, redemptive reference. Similarly, *The Manual of Discipline*, a non-biblical document found among the Dead Sea Scrolls, specifically commands the community to engage in a ceremony in which the priest first blesses the bread and then the wine (VI 4-6). This is an interesting parallel because whomever the

De tafel des Heren, deel 5

We hebben in de afgelopen 4 uitgaven van *Chadashot*, in het kort de tafel des Heren besproken vanuit de geschriften van de kerkvaders, de idiomatische uitdrukking en betekenis van "brood breken", en twee centrale passages die in het algemeen als de basis voor het Heilig Avondmaal worden gezien, (1 Kor 10, 11). Gedurende deze studies hebben we ontdekt dat er weinig Bijbelse grond is voor de instelling die als de Eucharistie of Tafel des Heren bekend werd. Wat ik heb voorgelegd is dat de passages in 1 Kor 10 & 11, die normaliter door de kerk als een verwijzing naar de eucharistie worden geïnterpreteerd, in feite het jaarlijkse Pesach (Pascha) feest in gedachten hebben. Bovendien heb ik geopperd dat van zodra de kerk zich van de synagoge losmaakte en haar joodsheid achter zich liet, ze uit de Pesach seder die belangrijke woorden van Yeshua op zijn laatste seder uitgesproken ("dit is mijn lichaam... dit is mijn bloed") haalde en daar rond een instelling bouwde die geheel ontdaan was van haar joodse afkomst; een instelling naar het gebed van dankzegging genoemd dat vóór de ceremonie plaatsvond uitgesproken werd ("Eucharistie" = gebed van dankzegging).

Er zijn in feite aanwijzingen dat het evolueren van de Eucharistie uit de Pesach Seder in de late eerste eeuw en zelfs eerder plaatsvond. Nog afgezien van de datum van de definitieve vorm van de evangeliën (een onderwerp dat niet in dit essay kadert), is het interessant op te merken dat Matteüs, Marcus en Johannes de ceremonie optekenen in de volgorde "brood" gevolgd door "wijn", terwijl Lucas alleen de volgorde "wijn" gevolgd door "brood" heeft. Lucas' vermelding van de tweede beker, na het brood (Luc. 22:20-21) volgt het patroon van de Pesach Seder, maar in dit gedeelte mist en/of is gewijzigd t.o.v. een aantal van de vroege handschriften (Codex D, Syrische, Italic, Koptisch, enz.), teneinde aan de volgorde "brood" gevolgd door "wijn" te voldoen. Paulus heeft eveneens de volgorde "brood" gevolgd door "wijn", hoewel hij expliciet de beker aanduidt als die van "na het avondeten." Blijkbaar interesseerde hij zich slechts voor deze twee aspecten van de Seder waar Yeshua rechtstreeks, verlossend, naar verwees. Ook *The Manual of Discipline* (Handleiding van Orde), een onder de Dode-Zeerollen gevonden niet-Bijbels document, draagt de gemeenschap in het bijzonder op aan een ceremonie deel te nemen waarbij de priester eerste het brood zegent en daarna de wijn (VI 4-6). Dit is een interessante parallel, want wie de mensen van de Dode Zee

Dead Sea Scroll peoples were, they had removed themselves from Jerusalem and had formed new rituals in their exclusivistic society. In contrast, the Didache, an early document (late 1st or early 2nd century) purporting to contain the teachings of the Twelve Apostles, has the order "wine" followed by "bread":

But as touching the eucharistic thanksgiving give ye thanks thus. First, as regards the cup: We give Thee thanks, O our Father, for the holy vine of Thy son David, which Thou madest known unto us through Thy Son Jesus; Thine is the glory for ever and ever. Then as regards the broken bread: We give Thee thanks, O our Father, for the life and knowledge which Thou didst make known unto us through Thy Son Jesus; Thine is the glory for ever and ever. (from Lightfoot, *Apostolic Fathers*, Didache 9, p. 126).

What might this all suggest? It might strengthen the idea I have offered, that the church, as she moved further and further from her Jewish roots, sought to extract from the Pesach seder (which she no longer wanted to celebrate) those very important words of Yeshua paralleling the wine with His blood, and the bread with His flesh. In so doing, she created a new ceremony in which only the two elements of the seder remained. Since Yeshua had first singled out the bread as typical of His broken body, the church put that element first, and followed it by the cup. She was able to take an intrinsically Jewish ceremony and divest it of any connection to its Hebrew origin, thus making it her own. Once it was distinctively hers, she could add to it without restraint, making it the central and all-important institution of the church by which heretics and believers were distinguished. Today in the Roman Catholic church, excommunication means first and foremost that a congregant is denied access to the Eucharist. Likewise, in many Protestant denominations, church discipline consists of, in part, prohibiting that person from participating at the Lord's Table, making it the central and all-important institution of Christian fellowship. What then, as Messianic believers, should our position be on celebrating and/or participating in the Lord's Table? I would suggest several things for your consideration. First, it is a shame that the church has

Rollen ook waren, ze hadden van Jeruzalem afstand genomen en nieuwe rituelen in hun selecte samenleving vorm gegeven. In de Didache daarentegen, een vroeg document (einde 1ste of begin 2de eeuw) beweerend de leer van de Twaalf Apostelen te bevatten, is de volgorde "wijn", gevolgd door "brood":

Maar m.b.t. het komen bij het eucharistisch dankgebed, geeft gij aldus dank. Ten eerste wat betreft de beker: Wij danken U, O onze Vader, voor de heilige wijnstok van Uw zoon David, die Gij ons hebt bekend gemaakt door Uw Zoon Jezus; de heerlijkheid is van U voor altijd en eeuwig. Dan m.b.t. het gebroken brood: Wij danken U, O onze Vader, voor het leven en de kennis die Gij ons hebt bekend gemaakt door Uw Zoon Jezus; de heerlijkheid is van U voor altijd en eeuwig. (Van Lightfoot, *Apostolische Vaders*, Didache 9, blz. 126).

Wat kan dit alles bij ons oproepen? Het kan het idee, dat ik voorgelegd heb, versterken; dat de kerk, zoals ze steeds verder van haar joodse wortels wegging, uit de Pesach Seder (die ze niet meer wilde vieren) die zeer belangrijke woorden van Yeshua zocht over te nemen: het verband van de wijn met Zijn bloed, en van het brood met Zijn vlees. Daarbij creëerde ze een nieuwe ceremonie waarbij slechts de twee elementen van de Seder overbleven. Aangezien Yeshua eerst het brood had gekozen als type van Zijn gebroken lichaam, zette de kerk dat element eerst, en daarna de beker. Ze was in staat om een intrinsiek Joodse ceremonie te nemen en die los te maken van elke band met haar Hebreeuwse oorsprong, waardoor het haar eigen ceremonie werd. Eens dat het duidelijk haar eigen ceremonie was, kon ze vrijelijk eraan toevoegen, waardoor het de centrale en belangrijkste instelling van de kerk werd waardoor ketters en gelovigen van elkaar werden onderscheiden. Vandaag betekent excommunicatie in de rooms-katholieke kerk, in de eerste plaats dat een gemeentelid de toegang tot de eucharistie wordt ontzegd. Ook in veel protestantse denominaties, bestaat kerkelijke tucht, ten dele, uit een verbod voor die persoon van deelname aan de Tafel des Heren, waardoor dit de centrale en belangrijkste instelling van de christelijke gemeenschap is. Wat moet dan, als Messiaanse gelovigen, ons standpunt zijn m.b.t. het vieren en/of deelnemen aan de Tafel des Heren? Ik zou een aantal dingen ter overweging willen aanreiken. Ten eerste is het een schande dat de kerk

attempted to replace Pesach with the Lord's Table. Celebration of the yearly festival of Passover is a Torah commandment, and ought to be kept by all who name Yeshua as Lord. It, far more than the eucharistic ritual, gives the fuller picture of Yeshua's death and provision of redemption by His death. While there is nothing wrong in remembering the work of Yeshua whenever one eats, it is wrong to neglect a festival which God gave to His people. Secondly, the doctrine of transubstantiation (that the bread and blood actually turn into the flesh and blood of Mashiach) is wrong and dangerous, and denies the essence of true salvation in Yeshua. Participating in a ceremony which teaches such a false doctrine is clearly wrong. But thirdly, I see nothing wrong with eating bread and drinking juice to remember the death of Yeshua. The celebration of the Lord's Table in and of itself is not wrong. In fact, it can be spiritually rewarding. One could only hope, however, that the yearly Pesach celebration would be the capstone in the church's life as she celebrates the death and resurrection of Yeshua and that the celebration of the Lord's Table would always find both its origin and its conclusion in this yearly celebration.

geprobeerd heeft om Pesach door de Tafel des Heren te vervangen. Vieren van het jaarlijkse Pascha feest is een Thora gebod, en moet worden gehouden door allen die Yeshua als Heer aanroepen. Het geeft, veel meer dan het eucharistisch ritueel, het vollediger beeld van de dood van Yeshua en het verstrekken van verlossing door Zijn dood. Hoewel er niets mis is met het herdenken van het werk van Yeshua wanneer men eet, is het verkeerd om een feest dat God aan Zijn volk gaf te verwaarlozen. In de tweede plaats, is de leer van de transsubstantiatie (dat het brood en bloed eigenlijk veranderen in het vlees en bloed van de Masjiach) verkeerd en gevaarlijk, en ontkent het de essentie van het ware heil in Yeshua. Deelnemen aan een ceremonie die zo'n valse leer onderwijst, is duidelijk verkeerd. Maar ten derde, zie ik niets verkeerd in het eten van brood en drinken van sap om de dood van Yeshua te herdenken. De viering van de Tafel des Heren is op zichzelf niet verkeerd. In feite kan het geestelijk opbouwend zijn. Men kan echter slechts hopen dat de jaarlijkse Pesach viering het sluitstuk zou zijn in het leven van de kerk als ze de dood en opstanding van Yeshua viert en dat de viering van de Tafel des Heren in deze jaarlijkse viering altijd zowel zijn oorsprong als zijn sluitstuk zou vinden.